

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 24

Lakūnai lėktuve

Politikos apžvalga.

Vyriausybės pasikeitimas Vokietijoje: Vokiečių ministerio pirmininko Brueningo valdžia jau seniai svyravo. Hitlerininkai iš vienos pusės ir komunistai iš kitos pusės buvo tos vyriausybės priešai. Bet dėl blogos ekonominės ir politinės padėties Vokietijoje ši vyriausybė laikėsi, nebuvo kam imtis valstybės vairo, nes nei iš kairės, nei iš dešinės dar neišaugo tokia jėga, kuri galėtų Vokietijai vadovauti.

Ir taip Brueningas, kovodamas valstybės viduje ir su užsieniu, išsilaukė apie trejetą metų. Pagaliau praėjusią savaitę buvo Brueningas priverstas atsistatydinti. Ši kartą jo priešas atėjo visai iš kitos, nelauktos pusės, iš vokiečių bajorų ir buvusių didžiojo karo metu generolų pusės. Šis luomas, nors savo laiką pasidavė respublikos santvarkai (geriau pasakius: buvo priverstas pasiduoti), bet vis dar nenorėjo skirtis su svajonėmis apie valdžią krašte. Tuo tarpu jie slinko į įvairias puses, daugumas į Hitlerio avantiūristišką politiką. Sako net, kad pats respublikos prezidentas Hindenburgas, taip pat buvęs generolas — didžiojo karo metu armijos vadas, taip pat savo siejoje liko tas pats vokiečių bajoras-karininkas ir dabar padėjo savo buvusiems draugams paimti į savo rankas Vokietijos valdžią.

Vokietijoje dabar padėtis beveik katastrofiška. Valstybės viduje bedarbių skaičius vis didėja, partijos tarp savęs nuolat kovoja ir provokuoja viena kitą. Užsieny Vokietiją spaudžia dėl reparacijų nemokėjimo. Todėl aišku, kodėl Vokietijos piliečiai per rinkimus metėsi į kraštutines sroves, kurios niekuo pagelbėti negali.

Tokiai padėčiai esant vėl išlindo iš savo narvelių jau beveik politiškai sustingusieji bajorai ir pradėjo veržtis į valdžią. Šiomis dienomis jie savo tikslą pasiekė. Vienas tų bajorų von Papanas (jau seniai vokiečių viešame gyvenime buvo tas „von“ užmirštas) tapo ministru pirmininku ir pakvietė pagelbininkais dar keletą tokių tituluotų generolų ir kartu sudarė ministrų kabinetą. Politiniuose sluoksniuose kalbama, kad toji valdžia neilgai laikysis, nes dabar valdantis luomas jau yra iš pagrindų supuvęs ir tai yra jo paskutinis gyvenimo ženklas. Bet čia svarbu visai kas kita. Šie ministrai pramins kelia Hitlerio valdžiai Vokietijoje. Sako, kad nuo Papano ligi Hitlerio yra tik vienas žingsnis.

Lietuvos-Latvijos derybos sėkmingai baigės. Šią savaitę sėkmingai baigės Lietuvos ir Latvijos prekybos derybos. Buvo pasirašyta kol kas laikina sutartis, pagal kurią numatyta Lietuvai tam tikros lengvatos (ligi šiol tik Latvija turėjo naudoti iš prekybos su Lietuva). Dabar bus nustatyti abiem tam tikri prekių kontingentai (aprežtas kiekis), kuriuos bus galima įvežti iš vienos valstybės į kitą. Pagal tuos kontingentus bus sudaryti prekių sąrašai. Be to, dar tam tikros prekės visiškai nebus įtrauktos į sąrašus ir bus laisvai įvežamos. Tų derybų tikslas buvo visiškai pašalinti prekybos suvaržymus tarp tų dviejų kaimyninių valstybių. Tie suvaržymai buvo ypač iš Latvijos pusės. Per derybas paaiškėjo, jog visiškai pašalinti tuos suvaržymus esą negalima ir todėl reikia pasitenkinti laisvų principų sutartimi. Dar liko sureguliuoti šios sutarties smulkmenas, k. a., dėl susisiekiimo pasienyje ir pan. Reikia tikėtis, kad ir tai pavyks, nes abi pusės parodė gerą norą susitarti.

Estija nori sudaryti maitų uniją su latviais. Jau keletą kartų buvo iškeltas reikalas ir net pasirašyta tam tikra sutartis apie maitų uniją tarp Latvijos ir Estijos ir vis tas reikalas buvo atidėtas ir dar neįvykdytas. Dabar krizės metu jis vėl buvo iškeltas Estijos politiniuose sluoksniuose. Kalbama ne tik apie maitų unijos sudarymą, bet bendrai apie „krizės“ unijos (suprask: kovoti su krize bendromis jėgomis) sudarymą. Nurodoma į tai, kad tai būtų pirmas žingsnis į bendrąją uniją tarp tų dviejų valstybių. Nurodoma, kad ir psichologiniu atžvilgiu dabartinis momentas yra labai patogus unijos sudarymui ir reikia jį išnaudoti.

Naujas Klaipėdos gubernorius pradėjo eiti savo pareigas. Kaip žinoma, neseniai atsistatydino Klaipėdos gubernorius p. Merkys. Jo vietoj buvo paskirtas Klaipėdos krašto gubernatorium p. Gylys. Birželio pradžioje naujas gubernorius pradėjo eiti savo pareigas. Idomu prie progos pažymėti, kad

Prieš kavalerijos konkūrus.

Birželio 10, 11 ir 12 d. bus kavalerijos pulkų raitųjų sporto rungtynės. Tai, kaip žinoma, vyksta kiekvienais metais, bet kiekvienais metais neša ir naujų jėgų išdavas bei nubrėžia naujas veikimo kryptis. Pereitais metais mūsų raitųjų sportui nebeužteko vienos dienos — konkūrai buvo dvi dienos. Be to, laimėta užsieniuose. O taip pat buvo kviesta į Latviją, kur neįvykta tik dėl lenkų dalyvavimo... O šiais metais, rodos, tokiais nepalankiais metais, jau nebeužtenka 2 dienų — konkūrai bus 3 dienas. Čia pastatyta nauja gairė — medžioklinis jojimas (jojimas vietovėj — terene), kuris bus visai tikrose medžioklinio jojimo sąlygose — Kleboniškių miške, — kur, be to, dar tyčia bus sudarytos įvairios kliūtys paprastai laukuose, raitų medžioklėje ar šiaip arti gyvenamų vietų, kur nuolat kiekvienam žingsny pasitaiko. Jas paprastai arklys ir raitininkas mato pirmą kartą ir viskas, taip sakant, vyksta „iš pirmo žvilgsnio“ (a prima vista). Kalbami konkūrai turės savo greitumą — mažiausią 350 m per minutę ir didžiausią 450 m per minutę.

Kitom 2 dienom (11 ir 12) bus konkūrai 1 gusarų D. L. E. K. Jonušo Radvilos pulko mokymo aikštėje (Petro Vileišio). Čia jau bus taip vadinamieji klasiškieji konkūrai. Vadinasi, tokie, kur daugiausia kreipiama dėmesio į darnų jojimą su arkliu judesių suderinimą ir taisyklingą, visai gražų kliūčių nugalėjimą (vadinasi, reikia, kad jojikas šoktų kartu su arkliu ne kiek nesukliudydamas arklio išskaičiavimų. Todėl yra sakoma, kad sėdint ant arklio yra lengviau kas nors daryti negu nieko nedaryti). Tai bus birželio 11 d. Birželio 12 d. bus žiūrima greitumė. Konkuruojant į greitumą — mažiausias greitumas nustatytas 350 m per minutę. Be to, tą pačią dieną numatyta ir barierinis šokimas (reikia nugalėti 6 tvoras, tarp kurių 10,5 m tarp kiekvienos). Toliau bus džigitavimas, kirtimas, dūrimas, eskadrono raitųjų ataka, palaikoma sunk. kulk. ugnies, ir visa kita programos užbaiga. Per visas dienas dalyvauja karininkai, kavalerijos kariūnai ir kariūnai aspirantai, vachmistrai ir puskarininkiai. Žinoma, tam tikrais protarpiais eina ir eilinių pasižymėjimas, būtent, džigituojant, kertant, duriant ir t. t. Todėl ir šiais metais nesustota vietoje, bet aiškiai šokta į priekį. Dar reikia pažymėti, kad šiais metais mūsų kavalerijos vyresnybės užsimojimas neįvykdytas, būtent, kad iš 1 gusarų D. L. E. K. Jonušo Radvilos pulko raitųjų sporto ratelio (kaip bendrai raitųjų sporto iniciatorių), o taip pat ir 2 ulonų L. D. K. Birutės pulko, turėtų išaugti raitųjų sporto draugija, kuri apimtų visus kariuomenės vienetus (pirmiausia tuos, kurie tuo sportu domisi ir vykdo — artileriją) ir pagaliau visą kraštą. Šiaip kiekvienam yra labai aišku, kad raitųjų sportu yra susidomėję, be kariuomenės, ir plačioji visuomenė, nes nuolat tai vienur, tai kitur visai privačia iniciatyva įvyksta raitųjų lenktynės, konkūrai (Prienui, Palanga ir kt.). Todėl yra visai aiškus reikalas visas tas pastangas sujungti pagal raitųjų sporto tikslą: 1. Reikia suderinti visų raitųjų sportininkų pastangas (kariuomenės, raitųjų šaulių, raitosios policijos, piliečių (gentelmanų)). 2. Reikia kultivuoti Lietuvos arklių (ypač Rytų Lietuvos padermę). Bet tai turės mums duoti kitas raitųjų sporto sezonas. **Kpt. Žl.**

tai yra septintas Klaipėdos krašto gubernorius. Pirmasis Klaipėdos krašto gubernorius (tuomet jis vadinosi centralinės valdžios atstovas Klaipėdos kraštui) buvo dabartinis Respublikos Prezidentas p. Antanas Smetona.

Pagaliam pavyko sudaryti prancūzų vyriausybę. Jau keletą savaitžių, kaip buvo išrinktas naujas parlamentas Prancūzijoje ir vos šiomis dienomis pavyko sudaryti vyriausybę. Mat, čia dalykas toks: ši kartą buvo išrinktas kairysis parlamentas, bet nė viena iš kairųjų frakcijų (parlamento grupė) neturėjo tokios daugumos, kad ji galėtų sudaryti vyriausybę, o susitarti nebuvo galima. Socialistai sutiko dalyvauti vyriausybėj tik tada, jei bus kovota už bendrą nusiginklavimą, jei bus sumažintos darbo valandos, jei bus uždrausta bankų spekuliacija ir t. t. Su tais pasiūlijimais nesutiko radikalai (buržuazinė demokratija). Pagaliau patys radikalai sudarė vyriausybę be socialistų, bet su svyruojančia dauguma. Vis dėlto dabartinis kabinetas Prancūzijoje daug kairesnis, negu buvęs. Taip pat tenka pažymėti, kad kairysis sparnas Prancūzijoje yra nusistatęs prieš bičiulystę su lenkais

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Svt. Skyrius.

Redaktorius plk. Itn. Kuizinas.

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr. **KAINA:** visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIV metai

Kaunas, 1932 m. birželio 9 d.

Nr. 24 (680)

Kariuomenė ir valstybė.

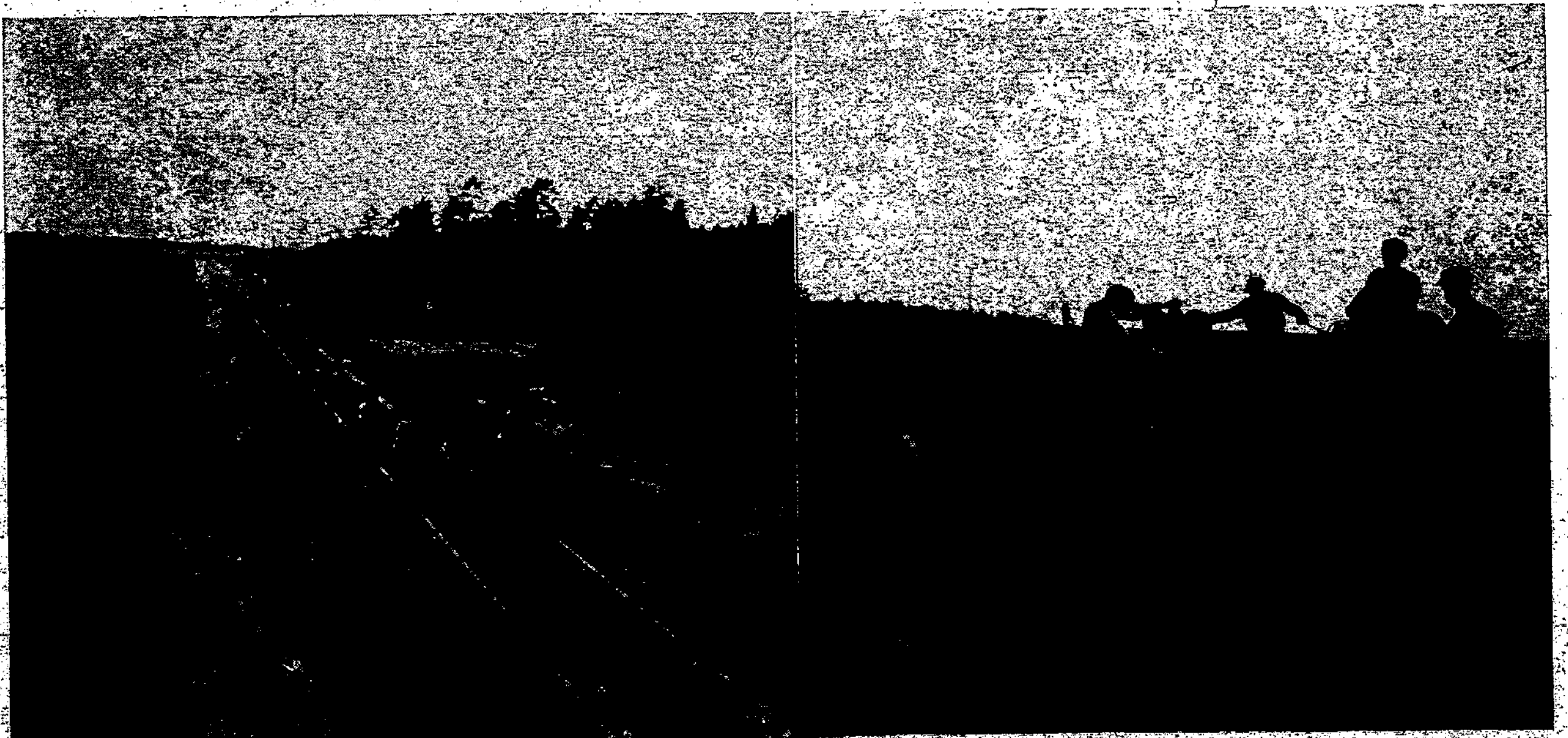
Senovėje dykumuose klajodavo pusiau laukinės žmonių giminės su kaimenėmis. Sustodami kur nors nakvynei, 10—20 žmonių budėdavo ištisą naktį nemiegodami, kad apsaugotų savo draugus, gyvulius ir visą kitą turtą nuo kitos giminės žmonių, kurie gali netikėtai užpulti. Vėliau žmonių giminės virto sėsliais, jie pradėjo gyventi prie dirbamos žemės, sėjo grūdus ir statėsi trobesius. Bet ir čia jie nebuvo visiškai apsaugoti nuo savo palaidų kaimynų. Todėl reikėdavo statyti sargybas atremti netikėtus svetimųjų puolimus. Tokia tai sargyba buvo, ne kas kita, kaip pirmosios kariuomenės pradžia. Pradžioj, žinoma, į kariuomenę ir nebuvo panaši. Saugodavo visi paeiliui. Skirtų viršininkų nebuvo; ginklus vartojo tokius, kokius kas norėjo ir turėjo. Bet juo daugiau žmonių vienoj vietoj apsigyvendavo, juo labiau tai buvo panašu į valstybę, tuo labiau sargyba buvo panaši į kariuomenę. Iš visos sujungtos, bendrai gyvenančios giminės, atsirasdavo tam tikri vyrai, kurių buvo pareiga tik saugoti, kai tuo tarpu kiti galėjo ramiai dirbti žemės ūkyje. Nėra tokios tautos, kuri gyventų be kariuomenės. Kariuomenė užtinkama pas žydus seniausiais laikais, pas egiptiečius, romėnus, in-

dusus, pas senovės slavus. Dėl to, kad jokia tauta negali apginti savo valstybės, jei nebus kariuomenės.

Bet apsigynimo reikalas toli gražu nėra pats svarbiausias kariuomenės reikalingumui. Tauta yra panaši į žmogų arba į kiekvieną kitą žemės sutvėrimą. Stiprėjanti tauta, kaip ir atskiras žmogus, pradeda suprasti ko siekia, ko reikia siekti, kad gerai sektųsi, kaip dyasios, taip ir kūno jėgoms. Žodžiu, tauta turi tikslus (panašiai kaip lietuviai nori atvaduoti pavergtą Vilnių), uždavinius ir kt.

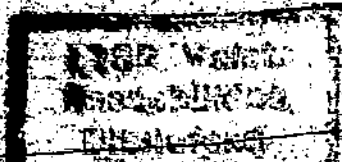
Tų tikslų gali būti įvairiausio pobūdžio: kultūrinių, ekonominių, politinių, geografinių ir pan.

Kuo žmonija siekia savo tikslų įgyvendinimo? Atsakymas aiškus — ginkluota jėga. Taip, tik ginkluota jėga, kariuomenė ir karo laivynu iki šiol siekė kiekviena tauta savo teises ginti. Tik Graikijos karių drąsa saugojo ją nuo persų jungo, duodama progos sukurti tokią meno kultūrą, kuria pasaulis negali atsigerėti net iki šios dienos. Vėliau Romos legionai, nulenkę Romos pusėn visas aplinkines tautas, sustiprino tarp jų taiką: jei nebūtų Romos nugalėtojų, reikia labai abejoti, ar taip paplitusi romėnų teisė būtų išlikusi iki šių dienų. Taip pat tik drąsių Anglijos

Geležinkelio tiesimo darbai poligone.

Geležinkelių kuopa tiesia bėgius.

jūrininkų dėka Anglija virto tokia turtinga ir galinga valstybe. Stiprus laivynas valdo jūras, Anglijos darbininko pagaminta prekė pasiekia tolimiausius pasaulio užkampius. Prieš 100 metų dabartinė Vokietija buvo susiskaldžiusi į daugybę mažų, nepriklausomų kunigaikštysčių ir buvo visiškai bejėgė prieš rusus ar prancūzus. Kažin koku būdu tos susiskaldžiusios kunigaikštijos susijungė? — karu! Ir tik tada Vokietija susijungė, kai vokiečių kariuomenė užėmė Paryžių. Po to vokiečių tauta kas kartą darėsi turtin gesnė, išbujojo pramonė ir prekyba, mokslas, menas, kaip niekuomet iki tol. O Japonija? Ar ne karas ją sujungė ir ji tapo galinga?

Tik ginkluota jėga tauta siekia savo uždavinį. Tai sakydami visiškai negarbiname šiurkščią jėgą, neaukštinam kumščio galios. Visiškai ne! Mes žinome, kad tikrasis tautos pasididžiavimas ir garbė tūno tautos dvasioje, kurios protai kuria teisę, meną, mokslą ir be to, kiek tauta pasižymi savo dorovingumu, teisingumu ir darbštumu.

Kiekviena, nors ir galingiausia tauta, anksčiau ar vėliau nustoja kitas tautas valdyti, bet jeigu tauta sugeba palikti kitoms tautoms neužmirštamą meną, teisės, mokslo kūrinių, tai šitas palikimas nedingsta, bet išsiplatina ir juo pasinaudoja visa žmonija.

Kariška kiekvienos tautos galybė eina žingsnis po žingsnio su visos tautos gyvenimo, minties ir mokslo siekimais. Ir tai visiškai suprantama: juk kare negali arba pralaimi ne patrankos, bet žmonės, atsižvel-

giant į vienokią ar kitokią tų žmonių dvasios būseną, t. y. kariuomenės dvasią. O ta dvasia negali būti stipri visoj kariuomenėj, jei ji silpna tautoj. Atsiminkime Lietuvos nepriklausomybės kovas už laisvę: visi, kaip vienas, ilgėjomės laisvės ir jos siekėme. Jei tais laikais tauta būtų buvusi abejinga tiems laisvės šūkiams, kurie buvo paskleisti po visą Lietuvą, tai tenka labai abejoti, ar mes šiandien galėtumėm didžiuotis savo narsiosios kariuomenės žygiais. Vadinas, kariuomenės, valstybės ir visos tautos glaudus dvasinis bendradarbiavimas, visos tautos karštas noras siekti bendro tikslo (pavyzdžiu gali būti pavergtas mūsų sostinės Vilniaus vadavimas) atneša didelius laimėjimus įvairiose gyvenimo srityse.

Žinome daug atsitikimų, kai visiškai negausinga kariuomenė, bet stipri dvasia, drausminga ir žinanti, suprantanti ko siekia, nugali skaičiumi didesnę, bet dvasioje pakrikusią kitos valstybės kariuomenę. Mūsų nepriklausomybės kovos su gausingais bolševikais, geriau ginkluotais už mūsų pirmuosius tėvynės gynėjus — savanorius, aiškus ir visus įtikinantis visos tautos idealų siekimo pavyzdys.

Manau, dabar skaitytojas sutiks, kad:

- 1) be kariuomenės valstybė negali ilgai išsilaikyti ir
- 2) be kariuomenės tauta negali bujoti, augti, tobulėti ir būti garbinga kitų kultūringų pasaulio tautų šeimoje.

Ant. Gulkis.

Amerikos kariuomenės mobilizacija didžiojo karo metu.

Didžiajam karui gerokai įpusėjus, kai Vokietijos puolimai buvo vis aršesni, jai paskelbė karą ir Amerikos Jungtinės Valstybės. Amerikai kariauti nebuvo toks būtinas reikalas kaip Prancūzijai, Vokietijai ar net Anglijai. Tuo tarpu, kai Europos valstybės kariavo dėl savo gyvavimo, Amerika paskelbė karą tam tikrų politinių bei ekonominių sumetimų dėka. Nežiūrint į tai, karo paskelbimas buvo Amerikoje sutiktas visuotiniu gyventojų entuziazmu. Tai galima paaiškinti iš dalies dideliu amerikiečių patriotizmu, iš dalies spaudos sukeltos agitacinės kompanijos. Beveik visa Amerikos spauda, įvairių pažiūrų bei kryptų, ragino stoti tautiečius į savanorių eiles. Plakatais, atsišaukimais bei panašia propaganda buvo skleidžiama mintis, kad kiekvieno amerikiečio — 21—30 metų amžiaus — pareiga stoti į tėvynės gynėjų eiles. Šioje propagandoje dalyvavo visos viešosios įstaigos: paštas, geležinkeliai, teatrai, bažnyčios, Raudonojo Kryžiaus įstaigos ir panašiai. Nenuostabu, kad jau pirmą mėnesį savanorių skaičius buvo labai didelis.

Tačiau karas — ne be reikalo didžiuoju pramin-tas — reikalavo daug žmonių. Kadangi Amerikos Jungtinių Valstybių kariuomenė — nuolatinė armija ir nacionalinė gvardija — buvo sudaryta vien iš savanorių ir skaičium buvo maža, o kita vertus, stojusių savanorių skaičius nebuvo pakankamas, todėl Amerikos valdžia ryžosi paskelbti visuotinę privalomąją mobilizaciją. Tai buvo 1917 m. gegužės mėn. 18 d.

Buvo pradėta registruoti visus 21—30 m. amžiaus vyrus. Birželio mėn. registracija priskaitė 9.920.000 žmonių. Visi pašauktieji buvo paskirstyti į penkias

klases, iš kurių tik pirmoji turėjo tuojau vykti į frontą, o prie kitų klasių priklausantieji — vėliau.

Į pirmą klasę buvo įtraukiami: nevedusieji, kurie nieko neišlaiko; vedę, kurie gyveno iš rentos (ne savo uždarbiu); vedę ir neturį vaikų, kurių žmonos pačios galėjo pragyvenimui užsidirbti. Prie antros klasės priklausė apšviestieji, kurie dirbo karo reikmenis gaminančiose įmonėse. Prie trečiosios — tokių įmonių skyrių vedėjai ir jų padėjėjai, ketvirtos — tokių įmonių vyr. vedėjai, taip pat vieninteli savo šeimos darbininkai — maitintojai; penktos — visi dvasininkai, teologijos fakultetų studentai, medikai, kai kurių valstybės įstaigų tarnautojai, fiziškai nesveiki ir svetimų valstybių piliečiai. Todėl prie pirmos klasės priskirti buvo jauni, energijos bei jėgų kupini vyrai, kurių dauguma jokių rūpesčių neturėjo. Netrukus jie buvo pašaukti, suskirstyti ir apmokyti. 1918 m. Amerikos kariuomenė pasirodė karo lauke viena ištvermingiausių bei narsiausių, būdama jaunų stiprių vyrų sudaryta. Jie giliai atjautė savo pareigą tėvynei ir jos labai be atodairos narsiai savo gyvybes aukojo. Ilgos kovos išvarginta vokiečių kariuomenė negalėjo prieš juos atsispirti ir turėjo pasiduoti. Vokietijos priešininkai laimėjo karą, nes lemiamą valandą gavo stiprų sąjungininką — jaunų amerikiečių-patriotų narsią kariuomenę.

J. K-ris

Išeinant į poligonus.

Prasideda poligonų gyvenimas, į kurį išeina kariuomenės dalys praktiškai įrodyti, ką jos žiemą išmoko teoretiškai ir kaip sugeba tas žinias pritaikyti praktikoje.

galėjo atsigerėti stovyklos gražiu įrengimu. Sekmadieniais atsilankė ištisos ekskursijos žmonių, gėrėjosi papuošimais ir fotografavosi ties jais, kad pats turėtų ilgesnį

sų gražiasias dainas. Jūs turite parodyti visos Lietuvos kariams, kokias dainas dainuoja jūsų krašte, jūsų daly ir kaip jos malonios klausytis, kaip jas traukia žmonių kuopa. Dažnai gražios dainos, bet dainuojamos tik vienam krašte ir kitiems visai nežinomos. Pav., tokia graži kariška daina „Mūs broliai vilniečiai vergauja“, kurią pradėjo dainuoti 1 p. p., be Kauno įgulos, kitoms dalims ši daina dar nežinoma.

Toliau gera parodyti savo dalies sportinius gabumus, žaidimus ir t. t. Pav., pernai daugumai gana patiko kulk. poligone imtynės poligono čempiono vardui įgyti. Dar reikia pastebėti, kad tik kariuomenėj yra proga parodyti savo gabumus ir iškelti juos už tautos ar bent už savo kariuomenės dalies garbę. Juk mūsų boksininkas Vinča irgi tik kariuomenėj tarnaudamas iškėlė savo talentą bokso srity, kuris jam jau tiek suteikė pasiekimų ir garbės. O gabių žmonių pas mus yra nemaža, bet nėra jiems progos jų gabumus iškelti aikštėn ir jie taip ir žūsta.

Be to, gyvenant poligone visų viršininkų, pradedant nuo žemiausio, yra pareiga prižiūrėti, kad be reikalo nebūtų naikinama miško augmenija, ypač jauni medeliai. Palapinėms ir kitiems reikalams medžiagą reikia imti iš tankumynų, kur medeliai per tankiai auga. Jų praretinimu tik miškas pataisoma, kad likusieji medeliai geriau galėtų augti. Reikia t. p. nekirsti tokių medelių, iš kurių gali užaugti gražūs medžiai. Kertant medelius, reikia neužteršti ir miško.

Mūsų karių stovykla Gaižiūnų poligone.

Pirmiausia jums, gerb. kariai, poligono gyvenimas duos tikrą karo vaizdą įvairiose apystovose. Poligono praktiškų žinių dėka dauguma jūsų įgysite savo ginklo rūšies specialisto vardą. Ten jūs atliksite įvairius šaudymus, manevravimus, apkasų ruošimus ir visus kitus darbus, kurie sutinkami karo lauke.

Bet vien karo mokslo žinių pagilinimo akimis žiūrėti į poligonų gyvenimą būtų permaža. Poligonuos, o ypač didesniuose, kaip Kalnicos ir Gaižiūnų, atsilanko ne tik mūsų aukštoji karo vadovybė, kitų valstybių karo atstovai, bet ir daug didesnių ir mažesnių ekskursijų bei atskirų svečių. Kuo daugiau atsilanko svečių, tuo patiems kariams smagiau. Bet ir patiems kariams reikia stengtis kiek galima savo gyvenamą vietą padaryti jaukesnę ir gražesnę.

Ypač šioje srityje gražiai pasirodė 1931 m. Karo mokykla Kalnicos poligone ir dar gražiau kulksvaidininkai Gaižiūnų poligone. Gabesnieji tapytojai, kurių nemaža atsiranda tarnaujančių karių tarpe, padirbo įžymesnių žmonių ir savo pulkų šefų statulas. Ir vien iš miško medžiagos ir akmenėlių padarė tiek gražių paveikslų ir papuošimų, kad net patys kariai ne-

atsilankymo prisiminimą ir turėtų ką matę parodyti ir kitiems.

Antra, patys kariai, dauguma iš kaimų kilę ir kariuomenėj atitarnavę, grįš į tėviškes ir tokiu gyvenimu gal daugiau ir nebeteks gyventi. Todėl poligono gyvenimas paliks gilaus įspūdžio ir gražių atminimų iš kariuomenės gyvenimo.

Be šaudymų ir šaudymo rungtynių, kurioms ir suvažiuojama, dar reikia daug ko parodyti. Pirmiausia jūs, kariai, turite išnešioti iš įvairių kampų po visą Lietuvą mū-

Geležinkelių kuopos praktiški sprogdinimo darbai poligone.

Ne vietoje murmėjimas.

Išleidus įstatymą apie valstybės tarnautojų atlyginimo sumažinimą, teko išgirsti keletą nusiskundimų iš liktinių puskarininkių ir viršilų tarpo, kad dabar visai negalima būti pragyventi. Tokie nusiskundimai yra visai nepamatuoti ir nesudaro jokios garbės tiems, kurie skundžiasi. Vyriausybė, kol šitą įstatymą paskelbė, aš manau, tą reikalą yra visapusiškai apsvarsčiusi, yra numaciusi jo visas gerąsias ir blogąsias puses. Jei šį įstatymą išleido, tai aišku, kad tik būtino reikalo spiriama, tik verčiama tai padaryti pačios valstybės gerovei.

Visi yra girdėję, ir manau, aiškiai žino dabartiniu metu siaučiantį ekonominį krizį. Taip pat, kas seka spaudą, žino, ką reiškia tas krizis, kokią reikšmę jis turi valstybės ūkiui. Kas yra krizis neaiškinsiu, nes apie tai jau buvo tiek daug rašyta, ir jį visi žino, tik priminsiu, kad daug galingesnės valstybės, negu Lietuva, negalėjo šiam ūkio slibinui atsispirti ir buvo jo perbloktos. Tokios ūkiškai galingos šalys, kaip Jungtinės Amerikos Valstybės, Anglija, Vokietija ir kitos, seniai yra apkarpiusios savo tarnautojams algas, kad galėtų suvesti galus su galais. Vadinasi, kad išvengtų biudžeto trūkumų ir neprieitų prie bankroto.

Jei jau, kaip aukščiau minėjau, tokie pasaulio galiūnai nusilenkė šiam ūkio slibinui, tai ką jau bekalbėti apie kuklią mūsų tėvynę, kuri vis dėlto jam nusilenkė pati paskutinioji. Kai kitos valstybės jau seniai buvo griebusios įvairiausių priemonių suvesti galus su galais, iki priėjo šio opaus reikalo, kaip algų mažinimas, mes buvome kaip kokioje saloje ir jokio krizio nejautėme. Aišku, jei tai pareitų nuo vyriausybės — krizio būtų išvengta, bet dabar tai pareina nuo viso pasaulio ūkio.

Atsižvelgiant į tai, murmėti prieš vyriausybę yra ne tik neleistina, bet tiesiog pragaištinga, nes vyriausybė čia kalta tiek, kiek Lietuva Kinų — Japonų kare.

Bet kaip minėjau, yra žmonių, ir net garbingos mūsų kariuomenės eilėse, kurie, nors ir patylomis, tačiau murma ir reiškia savo visokeriopą nepasitenkinimą.

Rimti, apsišvietę žmonės, kurie seka spaudą ir yra susipažinę su esama padėtimi, prieš šį algų ap-

karpymą nieko neturi. Tokie žmonės supranta vyriausybę ir žino, kad ji dirba tik savo krašto gerovei. Nes vyriausybė valstybėje yra tas pat, kas šeiminiškas ūkyje. Visi žinome, kad tik psichiniai nesveiką šeiminišką gali vesti savo ūkį prie pražūties; šiaip gi kiekvienas stengiasi savo ūkio gerovę kelti.

Savo visapusišką nepasitenkinimą, kaip teko pastebėti, reiškia daugiausia tie žmonės, kurie mėgsta linksmai paūžti, paūliuoti ir šiaip vėjais laidyti pinigų. Tokie žmonės ir murma, kad valdžia juos skriaudžianti, atimanti iš jų pragyvenimą, bet nepagalvoja, kad toji valdžia tai daro tik visos valstybės gerovei.

Kaip gaila, kad tokių nesusipratėlių yra ir mūsų liktinių eilėse. Tiesa, nors tokių labai maža, tačiau vis dėlto vienas kitas atsiranda. Gi jei pažvelgsime į tai, kaip tie ponai gyveno, kada jų algos buvo „cielos“, tai pamatysime, kad didesnė jų dalis buvo „laiminga“ algų lape pasirašyti už „nulį“, nes įvairios vyno, degtinės ir kitokios sąskaitos neleido jiems savo rankose pačiupinėti banknotų.

Žinau tokių atsitikimų, kad toks subjektas, įsikarščiavęs, vienu vakaru prašvilpdavo savo viso mėnesio algą. Pinigas labai slidus daiktas. Jį stengiasi kiekvienas ilgiau išlaikyti savo rankose, bet tokie murmekliai, tarpais lyg ir stengiasi parodyti savo nesiskaitymą su pinigais, savo nesirūpinimą rytojaus diena. Jiems nieko nereikia po tokios demonstracijos pergulėti kur nors patvoryje. — Pabrėžiu tai be jokios tendencijos ką nors užgauti.

Patarčiau dėl algų apkarpymo tokiems labai nenusiminti, nes viena ar dvi bonkos vyno per mėnesį daugiau ar mažiau didelės svarbos nesudaro...

Lietuviška patarlė tiksliai ir aiškiai sako: „Nebe laikas eit į „škala“, jei jau ūsai prasikalę“. Dar gana toli prieš algų mažinimą per spaudą buvo primygtinai raginta taupyti. Vadinasi, pasiruošti visokiems laikams. Jau buvo aišku, kad ekonominei depresijai kukli Lietuva negalės atsispirti ir anksčiau ar vėliau turės jai pasiduoti. Kas taupė, tas šiandien jokio krizio nejaučia, tas patenkintas ir nereikia jokių pretenzijų, nes jis buvo jau iš anksto įspėtas. Gi kas pirmiau mėgo linksmai paūžti, tai dabar turi pajusti ką reiškia krizis ir dėl to kitų nekaltinti.

Br. Kačius.

Palapines statant, nereikia prieleisti audeklo kraštų prie žemės,

nes per lietu ilgai stovi šlapios ir greit pūsta. Nuo žemės geriausia

atskirti išklojant samanom arba karklų šakelėm išpinta tvorele. Palapinėj t. p. ant grynios žemės negalima dėti šienikų, ypač žemesnėse vietose, kur lietingu metu, esant drėgnai žemei, supūna audeklas. Po šienikais geriausia iškloti samanom ar sunaudotos miško medžiagos smulkiomis šakelėmis bei lapais. Žali lapai greit suvysta ir negadina šienikų, o jei šienikai ne ant padėklų padėti, tai giedrom dienom reikia išimti iš palapinių ir išdžiovinti, kad nesupūtų.

Tai tokie mano pergyvenimu įgyti trumpi patarimai dėl poligonų gyvenimo.

Ats. j. leit. Stanynas.

Geležinkelių kuopos jaun. kareivių būrys poligone.

Keletas žodžių apie artilerijos darbą kautynėse.

Kautynėse artilerija visada padeda pėstininkams atlikti jiems skirtą uždavinį.

Pėstininkams, kaip žinoma, tenka didžiausias kautynių sunkumas. Tikrai jie, susitikę su priešu, durtuvais laimi kautynes. Priešo patrankos, kulkosvaidžiai, minosvaidžiai ir kitos kovos priemonės trukdo mūsų pėstininkams prisiartinti prie jo. Pėstininkai turi įveikti priešo apkasus, stiprias priedangas, vielų tvorą. Kad pėstininkai galėtų su mažiausiais nuostoliais prieiti prie priešų, artilerija turi jiems padėti. Artilerija sunaikina arba priverčia nutilti priešų artileriją, ardo jo apkasus ir vielų tvorą, sunaikina jo kulkosvaidžius, bombosvaidžius ir minosvaidžius, sunaikina jo pėstininkus arba priverčia juos atsigtulti ant žemės, pasislėpti. Priešui traukiantis, artilerija persekioja jį savo ugnimi. Jei mums puolant nepavyks ataka, tai artilerija iki paskutinio sviedinio pridengia savo pėstininkus.

Ginantis artilerija užtveria kelią puolantiems priešų pėstininkams, apšaudydama juos, kulkosvaidžius ir kitas ugnies priemones. Be to, kaunasi su priešų artilerija.

Kaip puolant, taip ir ginantis artilerija apšaudo priešų rezervus, neleisdama jiems įeiti į kautynių lauką arba naikindama juos; trukdo priešui manevruoti užpakalyje ir vežti sviedinius bei šovinius, o taip pat kaunasi su priešų lėktuvais, tankais bei šarvuotais automobiliais.

Artilerija skirstoma į lengvą ir sunkią. Kaip lengvoje, taip ir sunkioje artilerijoje yra patrankos, t. y. pabūklai su ilgesniais liemenimis (vamzdžiais) ir haubicos, t. y. pabūklai su trumpesniais liemenimis.

Iš lengvų patrankų arba, kaip priprasta jas vadinti, lauko patrankų (jos turi gulščią trajektoriją) šaudomi atviri gyvi taikiniai (žmonės, arkliai), o taip pat kulkosvaidžiai, tankai, priešų artilerija. Be to, jos vartojamos vielų tvoroms ardyti.

Iš lengvų haubicų (jos turi riestą trajektoriją) ardomi žemės įtvirtinimai, apkasai ir vidutinio stiprumo priedangos. Be to, šaudomi pridengti gyvi taikiniai.

Sunkioji artilerija skiriama naikinti arba ardyti tuos taikinius, kuriuos negali sunaikinti arba pasiekti lengvieji pabūklai (lengvosios patrankos bei haubicos). Sunkioms patrankoms, kaip toli šaudančioms, skiriama, paprastai, šaudyti tolimus ir svarbius taikinius, kaip tai: geležinkelių stotis, geležinkelį priešų užpakalyje ir t. t. Šis šaudymas turi tikslą sustabdyti traukinių vaikščiojimą ir tuo būdu apsunkinti šovinių, sviedinių, maisto ir rezervų privežimą. Tuo pat tikslu apšaudomi plentai bei vieškeliai, kuriais, spėjama, gali žygiuoti priešas. Šios patrankos yra taiklios, greitšaudančios. Jei kartu šaudyti iš kelių tokių patrankų baterijų šrapneliais ir granatomis, pavyzdžiui, į geležinkelių mazgą stotį, kurioje yra daug sandėlių arba kurioje iškraustomi vagonai, ir kur yra didelis judėjimas, tai toks šaudymas gali smarkiai pakenkti priešui. Granatos sudaužo vagonus, trobesius, sandėlius; šrapneliai kliudo žmones, arklius. Lauko sunkiosioms haubicoms skiriama ardyti stiprius priešų įtvirtinimus. Visiškai sunaikinti mūrinį trobesį, užversti priedangą su 3—4 eilėmis rąstų, visiškai užversti žemės įtvirtini-

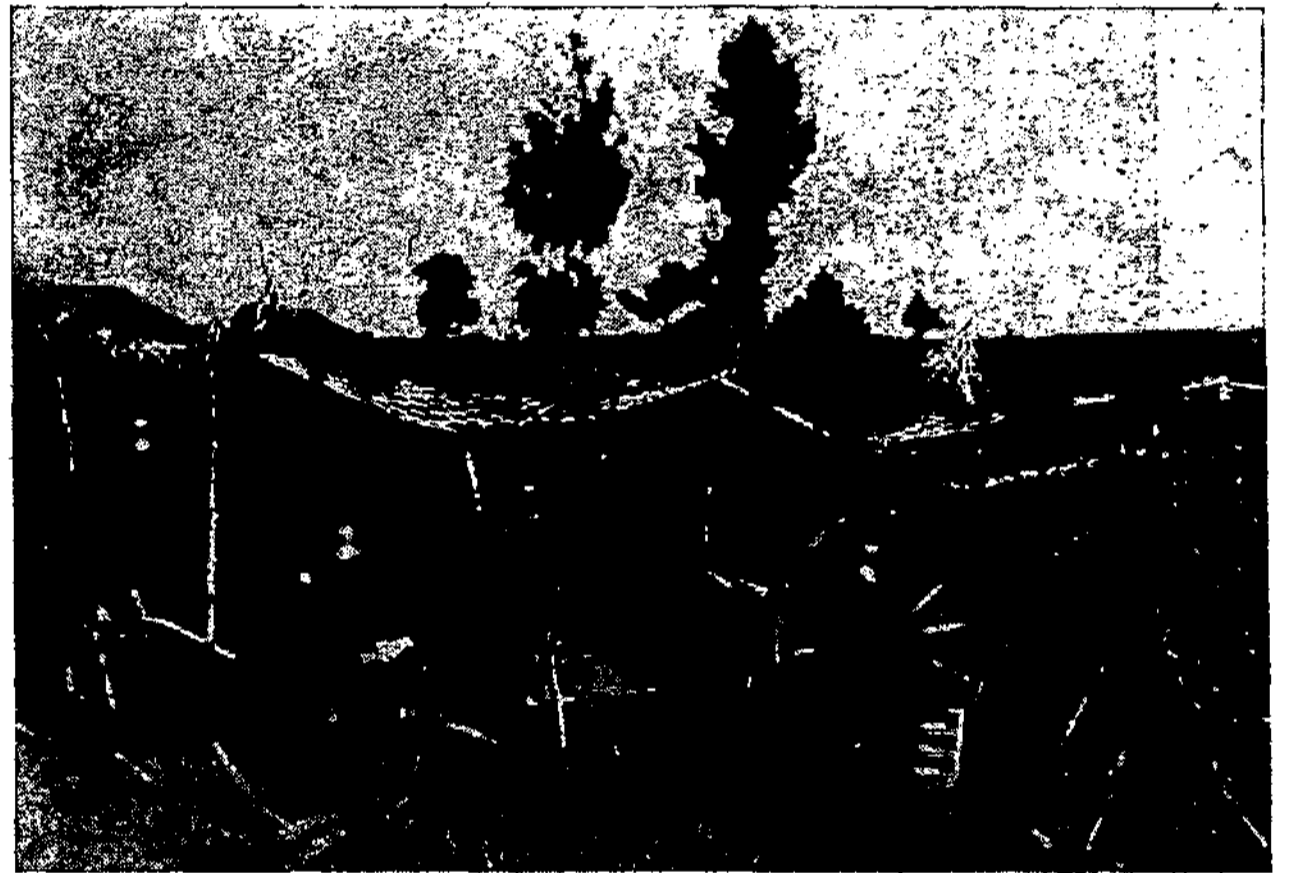
mus, sudeginti medinius trobesius, tuo pat metu kliudant skeveldromis gyvus taikinius — štai šios haubicos uždaviniai.

Be įvairių kliūčių ardymo, vienu svarbiausių sunkiosios artilerijos uždavinių yra šaudyti į priešų artileriją.

Baterijos susstatymas kautynėms. Artilerija yra galinga tikrai savo ugnimi, todėl jos šaudymas yra svarbiausias veiksmas kautynėse.

Vieta, kurioje pabūklai statomi šaudymui, vadinama baterijos ugnies pozicija. Ugnies pozicijos būna pridengtos bei atviros. Buvo laikai, kada šaudymui pabūklai buvo statomi aukštesnėse vietose ir taikytojai patys matydavo taikinį ir nutaikydavo į jį pabūklą.

Dabar su pabūklų į atvirą vietą taip lengvai neišvažiuosi — priešas suspės jį greičiau numušti, negu suspės ugnį paleisti. Todėl dabartiniu metu atvira ugnies pozicija užimama tikrai kada yra būtinas reika-

Užmaskuota patranka lauke. (A. Pajaujo foto).

las tučtuojau paleisti ugnį. Dažniausiai pabūklai taip susstatomi, kad jie nebūtų matomi priešui, t. y. jie pridengiami žemės pakilumais arba kuriais nors vietos daiktai, pavyzdžiui, miškais, trobesiais, kalneliais ir t. t. Statant pabūklus už priedangų, reikia paslėpti nuo priešų akių ne tik pačius pabūklus, žmones, bet taip pat ir liepsną, dūmus bei dulkes, kurios pakyla nuo šuvių. Be to, pabūklai turi būti paslėpti ir nuo priešų oro sekimo (iš lėktuvų ir pan.). Todėl paprastai pabūklai maskuojami, t. y. kiekvienas pabūklas iš viršaus uždengiamas lengvomis uždangomis iš šakų, tinklelių, padarytų iš virvės bei vielos, ir tai visa taikoma esančios aplink pabūklą vietos spalvai (žiūr. š. m. „Kario“ 1 nr. 7 pusl. ir šio pusl. paveikslus). Tokia ugnies pozicija vadinama pridengta.

Pabūklai ugnies pozicijoje dažniausiai statomi ne vienon linijon ir lygiais tarpais, bet prisitaikant prie vietos, išskleidus juos tam tikrame rajone atstumais vienas nuo kito nuo 20 iki 80 metrų. Kai kuriose kitų valstybių kariuomenėse dabartiniu metu pabūklai ugnies pozicijoje tikrai tuo būdu susstatomi ir ten net uždrausta statyti juos vienon linijon ir lyginti tarp jų tarpus.

Pridengtos ugnies pozicijos ypatybė pasireiškia tame, kad iš vietos, kur stovi pabūklai, taikiniai nėra matomi, nes tarp jų ir pabūklų yra priedanga. Kad būtų galima šaudyti, baterijos vadas turi būti tokioje vietos punkte, iš kurio būtų matoma nors didesnė skirto baterijai šaudyti baro dalis. Toks punktas vadinamas **pagrindiniu sekimo punktu**. Iš jo leidžia ugnį, seka priešą, kautynių lauką ir savo kariuomenės veiksmus pats baterijos vadas arba grupės vadas (keletas baterijų — dvi, trys — sudaro grupę panašiai, kaip pėstininkų pulkuose keletas kuopų sudaro batalioną). Pridengta ugnies pozicija, kuri neturi tokio sekimo punkto, yra niekam netikusi; tokios pozicijos užėmimas ir šaudymas iš jos bus nesėkmingas ir betikslis.

Be pagrindinio sekimo punkto, dar parenkama vienas arba keletas kitų sekimo punktų, iš kurių turi būti matomi tie taikiniai bei barai, kurių iš pagrindinio sekimo punkto baterijos vadas nemato. Šie sekimo punktai vadinami **padedamaisiais**. Žiūrint vietos, kur jie yra, o taip pat skirtų jiems uždavinių, jie gali būti **šoniniais** arba **priešakiniais**. Šoniniai sekimo punktai užimami tik tada, kada reikia šaudyti taikinius, blogai matomus iš pagrindinio bei priešakinio sekimo punkto, o taip pat tikslu sekti iš šono, kaip krenta mūsų sviediniai. Priešakinis sekimo punktas parenkamas, jei ne tarp priešakinių pėstininkų dalių, tai kur nors arti jų. Esant tokiam artimam sekimo punktui, pasiekiami **glaudesni ryšiai su savo pėstininkais** ir todėl galima šaudyti artimus taikinius.

Iš tokio sekimo punkto yra žymiai lengviau, negu iš pagrindinio punkto, matyti, kaip ir kuo kliudo priešas mūsų pėstininkams slinkti pirmyn. Taip pat iš jo geriau matyti, kur krenta mūsų sviediniai. Kada mūsų pėstininkai puldami pasislinks pirmyn, baterijos vadas dažniausiai pereina į priešakinį punktą, ir tada šis punktas tampa pagrindiniu. Visi šie sekimo punktai turi laiduoti, kiek galima, **visišką esančios priešakyje vietos matymą** ir tuo pat metu nematomi prieš žemės ir oro sekėjams. Geri sekimo punktai yra vietos pakilimai, ypač apaugę krūmais. Trobesiai, medžiai, bokštai nėra patogūs, nes jie visada atkreipia į save priešą dėmesį. Be to, juos lengvai gali priešas kliudyti, o taip pat sunku juose sustatyti sekėjus.

Prie pirmos progos sekimo punktuose įrengiamos uždangos nuo priešų ugnies ir nuo nuodingų dujų. Be minimų čia sekimo punktų, parenkami dar atsarginiai sekimo punktai, į kuriuos pereinama, kada naudojamieji sekimo punktai yra smarkiai prieš apšaudomi arba net jo paimti.

Ugnies pozicijoje greta pabūklo statomas municijos (šovinių) dėžės užpakalis (municijos dėžę sudaro dvi dalys, kurios gali būti atskirtos viena nuo kitos: priešakinė dalis vadinama **pirmgaliu**, į ją lengvoje artilerijoje įkinkoma šeši arkliai, gi sunkioje — aštuoni arkliai; užpakalinė municijos dėžės dalis vadinama **užpakaliu**). Municijos dėžės užpakalis, žiūrint pabūklo sistemos, statomas arba iš dešinės, arba iš kairės jo, atstumu apie $\frac{1}{2}$ žingsnio. Pabūklų ir municijos dėžių pirmgaliai (pabūklai pervežimui prikabinami prie savo pirmgalių) sustatomi, bendrai, toliau nuo pabūklų, atstumu maždaug apie 1 km. nuo jų ir, be to, prisidengiant vietos daiktams. Sustoja jie ne vienoj vietoj, o išsiskleidę taip, kad atstumai tarp atskirų kinkinių būtų maždaug nuo 10 iki 50 metrų.

Visi baterijos municijos vežimai, kuriuose vežama sviedinių atsarga, įeina **grupės municijos voros** sudėtin. Jie, paprastai, sustoja prie patogių ir pridengtų nuo priešų sekimo kelių į baterijų ugnies pozicijas — atstumu nuo jų maždaug 3 km.

Ugnies pozicijos, sekimo punktai ir pirmgalių bei municijos vežimų stovėjimo vietos, bendrai, sudaro **artileries poziciją**.

Kpt. Soročkinas.

Baltijos jūra.

A. a. dimisijos inžinerijos major. K. Jonavičius.

Kokia baisi ir žiauri liga yra džiova. Kaip dažnai daug ji pasirenka sau jaunų dar energijos pilnų auksų, kurias be jokio pasigailėjimo pradeda naikinti ir naikina tol, kol pagaliau versta priverčia anksčiau laiko atsiveikinti su šiuo pasauliu.

Nors ligoto žmogaus gyvenimas yra sunkus ir nelinksamas, bet, nežiūrint į tai, kiekvienas mūsų norėtų tą savo gyvenimą pailginti dar nors vieną dieną, valandą, o pagaliau nors vieną minutę. Nes tas žemiškas pasaulis mirties valandoje atrodo dar gražesnis negu iš tikrųjų yra. Bet ka padarysi bejėgis žmogus, prieš tą baisų bacilą padarą, kuris, neatsižvelgdamas į mūsų norus ir troškimus, užmerkia akis.

Su velioniu Jonavičiumi susipažinau 1927 m. pradžioje Karo ligoninėje, kur mudu abu gulėjome. Iš ten buvome iš-

siųsti į sanatorijas, o vėliau pripažinti karo invalidais ir visai paleisti iš kariuomenės į dimisiją.

A. a. dimisijos inžinerijos majoras Kazys Jonavičius, sūnus Jono, yra gimęs 1891 m., kilęs iš Šventazerio, Lazdijų apskr. Dar prieš didįjį karą yra baigęs Veiverių mokytojų seminariją, mokytojavo iki kariuomenės. Vėliau, baigęs Vilniaus karo mokyklą ir ištarnavęs podporučiko laipsnį, buvo demobilizuotas. Grižęs į tėvynę, visą laiką tarnavo auto rinktinėje. Velionis buvo visų gerbiamas ir mylimas, kaip geras ir taktiškas žmogus, pavyzdingas ir sumanus karys.

Aš, norėdamas atiduoti paskutinę pagarbą tam geram ir maloniam žmogui, tariau tą paprastą ir nuolat visų tariamą žodį:

„Tebūnie tau, brangus kolega, lengva tėvynės žemelė“.

Dimisijos kavalerijos leitenantas

K. Polileika.

Svečiuose pas mūsų arus.

Šiometinė Lietuvos aero klubo propagandinė aviacijos diena Kaune sutraukė, kaip ir kasmet, tūkstantinę žmonių minią.

Vos tik nežmonišku balsu kaukdamas per miestą praskrido nedidelėj aukštumoj „Smolik“, kviesdamas aerodroman, tuo-
jau įvairaus amžio, lyties ir užsiėmimo minia visais keliais pradėjo atakuoti Linksmakalnio aukštumas.

Šventėje gausiai dalyvavo ir Kauno įgulos karių. Jų buvo atvesta rikiuotėje iš visų ginklo rūšių.

Aviacijos propagandos dieną iš lėktuvo šaudė į žemės taikinius. (Extra - Foto).

Aviacijos dienos programa šiemet buvo gan įdomi. Prasi-
dėjo aukštuoju pilotazu, kurį atliko „Smolik“ aparatais du mū-
sų karo lakūnai. Visiškai netoli žemės, sukinedamiesi, varta-
liodamiesi bei pikiruodami jie įvarė baimės visiems žiūrovams.

Ypatingai buvo įdomus numeris, kada abu naikintuvai sta-
čiai nosimi lekia visu greitumu į publika ir dvidešimt metrų
aukštumoj nuo žemės laužia vairus ir kopja statmeniškai
viršun.

Nemažiau įdomus ir pūslių medžiojimas ore. Naikintuvas
savo nosimi gaudo pavėjuj paleistas lengvutes oro pūsles.
Sunki mašina akiai klauso piloto judesiu, tiesiai mušdama pūs-
les.

Vėl naujas numeris. Trys „Fiatai“ sutartinai kyla oro ri-
kiuotėje. Šiurpu ir žiūrėti. Jie lekia viens šalia kito vos-ne-vos
susidurdami.

Idomu, kad trys skirtingos mašinos atlieka vienus ir tuos
pačius sutartinus judesius, tokius, kokius nurodė eskadrilės
vadas.

Kyla į danų sunkus tolimos žvalgybos aparatas „Ansal-
do“. Didelis krūvis degamos ir šaunamos medžiagos slegia jį
prie žemės. 250 metrų aukštumoj žvalgybos lėktuvą stengiasi
atakuoti du naikintuvai. Bet pastangos daugiausia veltui. Į
kiekvieną naikintuvo puolimą „Ansaldo“ atsako kulkosvaidžių
ugnimi iš žvalgo sėdynės. Jau, rodos, „Fiat“ užlipo ant „An-
saldo“ uodegos, jau paleis ugnį, bet sunki mašina svyra ir duo-
da progos žvalgui paleisti ugnį iš šono. Naikintuvas privers-
tas sprukti šalin.

Leit. Mikėnas „skrendančioji mirtis“ pademonstravo savo
širpulingus posūkius prie pat žemės. Kilpą jis atliko nė šimto

Kautynių rikiuotė aviacijos propagandos metu Kaune. (Extra - Foto).

metrų nepakilęs. O kai lėkė pažeme į plento medžius, daugelis
jau manė, kad lakūnas žus, bet prityrusi ranka pastatė mašiną
prieš pat medžius ir statmeniškai užlaipino mašiną aukštyn.

Aviacijos ltn. Adomavičius atliko vieną širpulingiausių
numerį — šokimas su parašutu.

Baisu matyti, kaip lakūnas išlekia į orą ir, dar parašutui
neatsidarius, atlieka kelias mirties kilpas ir krinta žemyn. Tik
staiga baltas skietis išsiskečia. Lengvai jis nuleidžia lakūną
žemyn.

Leit. Januškevičius skrenda beveik vieną minutę ratais
aukštyn tuo parodydamas dar iki tol Lietuvoj nematytą triuką.

Pagaliau lakūnai, šposininkai iš prigimties, parodė šaudy-
mą iš lėktuvų į žemės taikinius. Iš nusižeminusio lėktuvo
žvalgas iš revolverio šaudė į pastatytas bonkas. Iš tikrųjų, nuo
šūvio buteliai krisdavo sudužę.

Daug kas iš dalyvavusių naudojosi proga paskraidyti ir
apžiūrėti Kauną iš oro.

Žodžiu, šventė pavyko puikiausiai ir paliko geriausį iš-
pūdį. *S. K. Arvydas.*

Savanorio kūrėjo priesaika.

Prisiekiu aš kieto plieno ginklais,
pirmų savanorių krauju ir skausmais;
prisiekiu narsių mindaugėnų vardu
ginti Tėvynę nuo priešų piktų...

Prisiekiu aš meile savosios šalies
kovoti kol gyslose kraujas tekės;
prisiekiu vesti Tėvynę keliais,
keliais nužymėtais mindaugėnų kapais...

Prisiekiu aš vėliavai pulko didingai
atlikti žygį dar vieną garbingą
už laisvę brolių rytuos pavergtų
ir juos atvaduoti... o tu?

Prisiekiu aš: kas mano Tėvynę grobti išdris,
ar plėšti, kaip lenkai kad plėšė bandys;
Širvintus — Kernavą dar kartą priminti
ir kelią laisvėn, kaip skyniau, praskinti.

Šios šventės sulaukęs, aš vieno maldauju,
nes savo jėgoms dar gerai pasikliauju, —
kad laimintų Viešpats tą žygį ir kelią,
žygį už laisvę, mūs brolių sunkią dalią...

Karo inv. J. Jankauskas.

Pėsstininkas.

Aš vaikštau pėsčias
Kasdieną,
Skersai ir išilgai brangios tėvynės,
Vis ten, kur ruošiamos grumtynės,
Kur daina,
Lengviau man veržias iš krūtinės.

Einu ne vienas,
Bet šimtai
Ir tūkstančiai... Bet visi mes kaip vienas
Žygiuojame keliu, laukais, per pievas,
Kad tiktai —
Greičiau pasiekt savos tėvynės sienas!

O ten kovose
Mirtimi
Užkirsti kelią priešui nelabajam.
Ir savo kraštui, kraštui mylimajam
Viltimi —
Nušviest kelius gyvenime laisvajam!

Jurgis Daina.

Pamestinis.

Buvo graži ir šilta 1919 m. rugpiūčio m. 30 d. Grįžau iš atostogų į frontą. Dusetos rajone, kur, važiuodamas atostogų, buvau palikęs mūsų kariuomenės dalis, jau neberadau. Jos, vydamos bolševikus, jau buvo nužygiavusios iki Dauguvos krantų. Praėjęs Zarasus, pasinėriau lyg į dykumą. Retai kur sutikdavau žmogų. Prieš akis liūdnai stūksojo dar iš didžiojo karo laikų likę dvarų griuvėsiai, sulaužyti miškuose medžiai ir buvę vokiečių ir rusų apkasai. Teko visą kelią eiti vienam ir pėsčiam. Kažin kaip buvo nejauku, ypač, kad su savimi neturėjau šautuvo; tik mažą vokišką durklelį ir revolverį su keliais šoviniais. Galėjo dar miškuose slapstytis užsilikusių ginkluotų bolševikų, kurie iš pasalų galėtų vieną užpulti.

Jau baigdamas savo kelionę, gal dar buvo apie 10 klm. iki pozicijų, kely pavijau taip pat vieną einantį mūsų kareivį. Ėjo iš lėto, svyrudamas į šalis ir netvirtu žingsniu. Kariškos eisenos nė su mikroskopu neįžiūrėsi. Susigretinęs su juo, pažiūrėjau į jo veidą. Veidas buvo suvargęs, akys įdubusios ir negyvos, lūpos pusiau pračiauptos. Visa išvaizda sakyte sakė, kad šis vyras savo visą gyvenimą nėra matęs šviesių dienų. Skurde buvo gimęs, skurde augęs. Tik rūbai liudijo, kad jis karys, o išvaizda visai ką kitą sakė. Iš matymo jį pažinojau: tai buvo mūsų Vilniaus bataliono kareivis.

Jau dviem buvo jaučiau eiti. Tuoju pat, pasisveikinę, išleido-me į kalbas. Visą kelią kalbėjome, bet ne kartą nepastebėjau jo veide šypsenos. Visą laiką pro jo lūpas veržėsi sunkūs ir prislėgti žodžiai. Jo širdy kažin kas slėpėsi: sunkus ir liūdnas pergyvenimas bei kitokios paslaptys. Susidomėjau juo ir atsargiai iš lėto pradėjau teirautis iš jo praeities. Matyt, jis, kaip užsidaręs ir paslaptinas, neturėjo draugų ir kariuomenė, neturėjo jų ir prieš tai. Karo sukurių išdaužyta apylinkė, kuria keliavome, tie mirtingi ir dabar tušti didžiojo karo apkasai, kuriais prieš dvejetą trejetą dienų ir bolševikai, ir mūsiškiai pasinaudojo, ir ta abiejų vienuma tuose tuščiuose laukuose ir miškuose, mus sujungė. Tas mirtinas karo laukas kelioms va-

landoms davė jam draugą — mane, kuriam galėjo papasakoti beveik viską, kas slėgė jį. Ir tos, iki šiol paslaptingos lūpos, man viską nuširdžiai ir draugiškai atvėrė iš savo praeities.

Jis buvo gimęs pavainikiu iš vienos ūkininkų tarnaitės. Ji, vos gimusi, motina išnešė ir pametė miške nuogą varnoms sulesti, žvėrimams sudraskyti bei vabzdžiams nukamuoti. Matyt, nužudyti nedrįso, bet paliko dar sunkesnei mirčiai. Nejaugi galėjo jį tikėtis, kad miške kas nors iš žmonių greitai galėtų jį surasti. Ilgai jis miške gulėjo vabzdžių kankinamas ir klykdamas. Tuo tarpu per mišką ėjo vienas elgeta, lazda pasiremdamas ir sunkų duonos maišą vilkdamas. Išgirdęs vaiko klyksmą miške, nors ir mažai primatydamas, pradėjo jo ieškoti. Pagal klyksmą surado jį gerokai vabzdžių sukančiotą ir persiklykusį, jau silpną. Parsinešė namon ir pasitarę su savo žmona, taip pat mažai teprimančia senuke, nutarė jį auginti, nes jie buvo bevaikiai. Tuoju pat apkrištijo ir savo sūnumi į metrikus įrašė. Niekas nežinojo, kieno jis buvo vaikas ir kas jį taip žiauriai pametė mirti. Seneliai elgetos iš savo terbų jį maitino, augino ir žiūrėjo kaip savo vaiką. Nuo žmonių buvo tolimas, nes nuo jo jie tolinosi. Kažin kaip jis buvo jiems svetimas, kaip „pamestas mergos vaikas ir ubagų augintinis“. Jis viena nežinojo, kad pasaully yra tik dvi širdys: jo globėjų senelių elgetų.

Ir taip praėjo 20 jo skurdo ir vargo metų. Sukilo Lietuva išsivaduoti iš svetimųjų jungo. Lietuvos geresnysis jaunimas stojo ginklu vaduoti savo kraštą. Prasi-dėjo kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. Ir jis neatsilikė nuo kitų. Atsisveikinęs su savo globėjais seneliais, jų palaimintas ir su ašaromis išlydėtas, išėjo savanoriu į Lietuvos kariuomenę ir pateko į Vilniaus batalioną (dabar 5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulkas), kuris tuo metu kovojo su bolševikais.

Jis prieš dvi savaites taip pat buvo paleistas iš fronto atostogų ir buvo nuvažiavęs aplankyti savo senelių ir pas juos praleido visas atostogas. Dar tik pirmą kartą iš kariuomenės važiavo atostogų. Va-

žiuojant jam namon, pasitaikė vėl gana įdomus atsitikimas. Jam iki namų buvo dar apie 10 klm. Sute-mo ir jautėsi visai nuvargęs. Užėjo į pakeliui pasitaikiusią trobelę nakvynės. Rado vienai vieną moterį. Ji priėmė nakvynėn ir paruošė vakarienės. Žodis po žodžio jiedu išsinekėjo. Moteris paklausė iš kur jis, kas jo tėvai ir kur keliauja. Jis į viską atsakė. Pagaliau jis pamatė, kad minimos moters akys pasruvo ašaromis ir ji pradėjo nebenuleisti nuo jo akių. Jis nieko nesuprato, kas dedasi su ta moterimi. Rytą atsikėlęs ir padėkojęs, išėjo pas savo senelius. Ši moteris vėl apsiverkė ir prašė, kad grįždamas vėl užeitų pas ją. Jam išėjus, toli nulydėjo jį akimis. Tik atostogose bebūdamas sužinojo, kad jis nakvojo pas savo beširdžią motiną. Ir ji tik iš jo pasakojimų sužinojo, kas pas ją nakvoja. Nors ir per vėlai, bet atbudo motinos širdis, tik tuomet bijojo jam prisipažinti, kas jam esanti. Nebeiškentė slėpti savo širdy ir su ašaromis pasipaskojo savo kaimynėms, o tos pasakė jam — sūnui.

— Mielai priimčiau jį, jeigu jis grįžtų pas mane! — kalbėjo savo kaimynėms ji. Bet jis per tas pačias kaimynes priminė: „grįšiu tik pas savo globėjus senelius, kurie išplėšė mane iš mirties nagų miške ir išaugino Lietuvai ginti“. Ir grįždamas į frontą pas ją jau nebeužėjo.

Atvykę į frontą, vėl su juo persiskyrėme. Jis nuėjo į savo kuopą, o aš į savo. Nuo to karto vėl arti nebesutikome pasikalbėti. Tik matydavomės iš tolo, kada visas batalionas susirinkdavo į krūvą. Vėliau ir visai persiskyrėme. Dabar nežinau kur jis. Ar yra garbingai kovose žuvęs už tėvynę, ar grįžęs pas savo senelius ir, kaip savanoris kūrėjas, gavęs žemės sklypą, ramiai jį dirba ir karšina savo geraširdžius globėjus senelius. Ką tuomet bemaną jo motina, laukdama senatvės be globos ir paramos, be mylimo asmens ir sąžinės graužiamo.

Btks.

Jaunosios Italijos didvyris.

Birželio 2 d. sukako 50 metų nuo garsaus italų laisvės kovotojo Giuseppe Garibaldi mirties. Spauda mini drąsųjį italą ir primena apie jo gyvenimą.

Garibaldi teko gyventi tada, kai pasibaigė garsiojo prancūzų kariautojo Napoleono I laikai. Vienos kongresas (1815 m.), kuriame Napoleono nugalėtojai ilgai tarėsi ir pripažino dėsni, pagal kurį visos žemės, valdovų valdytos dinastijos teisėmis, bet kurias prancūzų revoliucija arba Napoleonas buvo sunaikinę, vėl atstatomos. Tuo būdu Italijai teko skaudžiai nukentėti. Ji susiskaldė į daug kunigaikštysčių ir karalysčių. Romoje sustiprėjo bažnytinė valstybė, o tuo metu buvusi galinga Austrija ne tik didžiausius plotus pati tiesioginiai užvaldė, bet jos įtaka labai žymiai pasireiškė visoje Italijoje.

Mažesniems Italijos valdovams jungtis tarp savęs neleido Austrija, bet daugelis ir jų pačių nenorėjo, nes buvo daug tokių, kurie jautėsi svetimi Italijai.

Tuo metu buvo paskelbtas vad. „Šventosios taikos“ aktas, kuriuo keli didieji monarchai pasižada krikščioniškai savo kraštus valdyti ir kitas kitą, reikalui esant, remti. Tuo naudodamosi Austrija sunkiai slėgė Italiją, žiauriai malšindama kiekvieną jos laisvės judėjimą.

O išsilaisvinimą iš pavergėjų tuo metu pradėjo dar žadinti visur plintanti romantizmo srovė — raštai, kuriuose garbinama senovė ir keliamas laisvės troškimas, žadinami tautiniai jausmai. Paminėtini žymūs pasaulio rašytojai — Valteris Škotas, Šatobrianas, Baironas. Baironas, pats būdamas anglas, aktingai kovojo nuvykęs į Graikiją dėl jos laisvės ir tenai žuvo.

Jautresnius žmones, ypač jaunimą ir karius — karininkus, toji srovė greitai pasiekė. T a u t o s l a i s v ė — daugumai buvo šventi žodžiai. Todėl visoje Europoje pasiliejo tautiško judėjimo banga. Visur steigėsi slaptos tautiškos organizacijos, kad, reikalui atėjus, galėtų sukilti. Tai buvo ne tik Europoj, bet ir Amerikoje.

Italai negalėjo pamiršti savo garsios senovės, praeitos galybės. Todėl čia laisvės troškimas tikrųjų italų tarpe buvo dar stipriau jaučiamas. Giuseppe Mazzini įsteigė slaptą kovos organizaciją —

„Jaunoji Italija“. Jos idėjos greitai plito, bet Austrijos žandari žiauriai jas persekiavo.

Tokiu tai metu jaunas, neramaus būdo, bet pilnas energijos Piemonte jūrininkas Giuseppe Garibaldi, persiėmęs „J. Ital.“ idėjomis, pradeda veikti. Jis drąsus, todėl greitai ir pateko į Austrų žandarų nagus. Buvo nuteistas mirti. Pastebėjo Garibaldi, kad dabar atėjo ir jo eilė savo krauju padrasinti likusiuosius laisvus vienminčius. Tačiau šalto proto nepametė ir paskutinę valandą prieš mirties sprendimo įvykdymą, su didžiausiu pavojumi, pabėgo.

Neberasdamas savo krašte prieglaudos, išbėgo į užsienius. Bastė-

G. Garibaldi. („Bangu“ klišė).

si Pietų Prancūzijoje kaip kalbos mokytojas, vėliau stojo į Tuniso prekybos laivą kapitonu ir išplaukė į Pietų Ameriką.

P. Amerikoje Gar. buvo svetimas. Bet pajuto, kad tenykščiai gyventojai nori išsivaduoti iš svetimtaučių priespaudos. Metė visą savo didelę energiją sukilimo sukūrin ir kovojo dėl svetimų žmonių laisvės. Savo gabumais vadovauti greitai iškilo iki sukilėlių vadų ir jo vardas suskambėjo nuo La Platos iki Meksikos.

Nors ir svetur kovojo, tačiau negalėjo pamiršti savo tėvynės. 1848 m. grįžo į Italiją ir suorganizavo savanorių korpa, su kuriuo sėkmingai kovojo Lombardijoje ir paėmė Romą. Čia paskelbė sukilėlių valdžią. Tik prancūzų stipri ka-

riuomenė, po daugelio pastangų, vėl įėjo Romon. Sukilėliai pasakišku atkaklumu gynėsi Romoje, po dar daug stiprių kautynių, niekieno neremiami, turėjo išsisklaidyti, o vadai, su jais ir Garibaldi, išbėgo į užsienius, kad iš čia galėtų sekti įvykius ir progai pasitaikius vėl grįžti ir iš naujo kovoti.

Garibaldi antrą kartą atsidūrė P. Amerikoje. Čia jis jau įsigijo ir nuosavą karo laivą, kuriuo po kelių metų grįžo į Italiją ir vėl organizavo savanorių būrius ir pradėjo veikti. Slaptai susižinojo su italų tautiško judėjimo židinio — Piemonte valstybės valdžios galva grafu Cavour. Surinko 1000 vyrų ir slaptai su ta saujele draugų puolė Sicilijos salos kariuomenę, kurią, savo sumanumo, staigumo ir drąsos dėka, sumušė. Pats pasiskelbė diktatorium ir persikėlė į sausumą, kur sumušė Neapolio karalių. Pats karalius užsidarė vienoje tvirtovėje, o kariuomenė išsisklaidė. Čia G. susijungia su Piemonte ir Sardinijos karaliaus Viktoro Emanuelio kariuomenėmis. Jis norėjo pulti ir Romą, bet, vengiant kivirčių su popiežiaus valstybe, kitų buvo sulaikytas.

Po šio žygio buvo pašalinta svarbiausioji Italijos susijungimo kliūtis — Austrijos įtaka. Žymi dalis atskirųjų valstybių pareiškė norą būti tikro italo jauno Sardinijos karaliaus V. Emanuelio valdžioje. Pagaliau 1861 m. visiškai išsipildė Garibaldi vyriausias troškimas — Italija susijungė ir buvo paskelbta karalyste, V. Emanuelio II valdoma.

Austrų-prūsų kare Garib. taip pat dalyvavo (1866 m.) Jis vėl su savanorių korpu pasirodo kalnuotame Tiroliuje ir atlieka kelis stebuklingus žygius. Laimėjo savo tėvynei Veneciją ir Austrija pripažino naująją Italijos karalystę. Po metų Garib. paskutinį kartą veikė Romoje, kaudamasis su popiežiaus pasikviesta Prancūzų kariuomene.

1870—71 m. prancūzų-vokiečių kare G. kovojo prancūzų pusėje. Tarp savanorių korpo vyrų dabar veikė ir du jo sūnūs.

Iki to laiko G. buvo sukakę jau 63 metai. Nuo jaunuolio svajonių dienų iki šio laiko jis neturėjo ramaus gyvenimo. Ką gyveno — gyveno karuose arba tarp audrų jūrose. Mirė Caprera saloje 1882 m., o gimęs buvo Nicoje 1807 m.

Ltn. Jatulis.

Žygis ir kareivio apranga.

Mūs karių gyvenime žygis turi labai didelės reikšmės. Beveik pusę savo kariškos tarnybos praleidžiame žygiuose. Žygiuoti mums tenka įvairiais metų ir dienos laikotarpiais. Kartais net naktimis. Žygiuojame visur — ir į lauko pratimus, ir į šaudyklą, ir aikštėse tankinės rikiuotės besimokydami. Pagaliau atliekame ir pagal mokymo programą nustatytus žygius. Vadinas, mes visada ant kojų — judame, krutame. Todėl kiekvienam iš mūs turi būti aišku, kad karys nuo pat pirmų karo tarnybos dienų turi rimtai save ruošti ir pratinti žygiui. Jis turi atminti, kad tik tinkamai pasiruošęs jis galės sėkmingai nugalėti visus įvairių žygių sunkumus.

Pasiekti minimą tikslą, jaunos kareivius paruošti žygiui, pirmiausia turi rūpintis artimiausi tiesioginiai viršininkai. Tai jie turi pradėti nuo to momento, kai atvykusiems dalin naujokams išduodama kareivio apranga. Čia atitinkami viršininkai nieku būdu negali pasitikėti kuopų bei komandų ūkvedžiais. Paskutiniai naujokų mundiravimą traktuoja, kaip paprastą kasdieninį darbą. Jiems nesvarbu ir jie nesidomi, ar išduodamas drabužis ir apavas tinka žmogui, ar ne? Dažnai pasitaiko, kad didelio ūgio drabužiai tenka mažam žmogui, o mažo ūgio dideliu. Žinoma, vėliau kuopų bei komandų viršininkai tai išlygina, bet vis dėlto kelias dienas naujokas vaikščioja panašus į baidyklę. Kartais su tokiais nepritaikintais drabužiais jis ir mokintis — žygiuoti pradeda. Visa tai mokiamo naujoko naudon neina... Pirmomis dienomis perdideli ar per maži batai jam kojas nutrina. Ir vyras, kuris, gal būt, didžiausiu ūpu kariuomenės važiavo, po kelių dienų, visai sveikas būdamas, dėl nutrintų kojų pradeda dalies ambulatoriją lankyti. Susiduria su senos tarnybos kareiviais, dažniausiai dar menkesniais ligoniais, kaip jis pats. Prisiklauso įvairaus kalbų. Prisižiūri į jų elgesius. Nieko blogo nemanydamas, kartais paseka kai kurių blogą pavyzdį. Išmoksta simuliuoti. O tai jau, aišku, neina naudon kariškosios tarnybos labui.

Jei toliau paseksime naujokus jų mokymo metu, tai pamatysime, kad pirmus, nustatytus pagal programą, žygius jie atlieka su noru ir ūpu. Kodėl? Todėl, kad pirmi žygiai yra trumpi ir apranga į juos mažiau įtakos turi. Seni kareiviai, juokaudami net tvirtina, kad pirmus 5 ar 10 kilometrų ant vinies pražygiuoti galima... Pasakysiu, kad iš dalies jie turi tiesos. Bet jau tolimesniems žygiams apranga turi būti visai pritaikinta. O apranga laikoma tuomet pritaikinta, kai drabužiai ant kūno, jo nevaržydami, dailiai guli, kai batuose kojos laisvai jaučiasi. Todėl įsidėmėkime, kad tolimesnius žygius karys sėkmingai gali atlikti tik su pritaikinta apranga. Bet ir čia dar neviskas. Prie pritaikintos aprangos reikia dar mokėti pritaikinti šarvuotę. Pirmoje eilėje kuprinę. Jei ji bus ant palaidų diržų perdaug atlošta į užpakalį — užpakalin visą kario kūną lauš. Jei bus perdaug pritraukti diržai, tai abu pečius verš ir negalės laisvai rankomis mosuoti. Žygyje ir viena ir kita kuprinės padėtis be reikalo karį vargins. Kuprinė teisingai nešiojama tik tuomet, kai prie pečių yra prigulusi ir nevaržo rankų judesius.

Toliau eina diržas ir kastuvėlis. Prieš žygį apsiuosiant diržu, geriau šiek tiek susiveržti. Tik ne-

perdaug. Perdidelis susiveržimas kenksmingas, kaip ir palaidumas. Kastuvėlį ant diržo reikia taip uždėti, kad apsiuosus jis prie šlaunies prigultų.

Pagaliau, prieš patį žygį kiekvienas karys, šiek tiek laiko turėdamas, turi patikrinti, ar autus ant kojų, rytą paskubomis besirengdamas, gerai užvyniojo? Tas ir turi didelės reikšmės žygyje. Jei kartais ir nejaučia batų spaudimo, bet yra šiokių tokių abejonių — būtinai reikia iš naujo persiauti.

Taip pasiruošęs ir susitvarkęs karys ir įtempto žygio neturi bijoti.

Pradedant žygį reikia atminti, kad žygio tempas turi būti vienodas. Nieku būdu iš pradžių negalima skubinti.

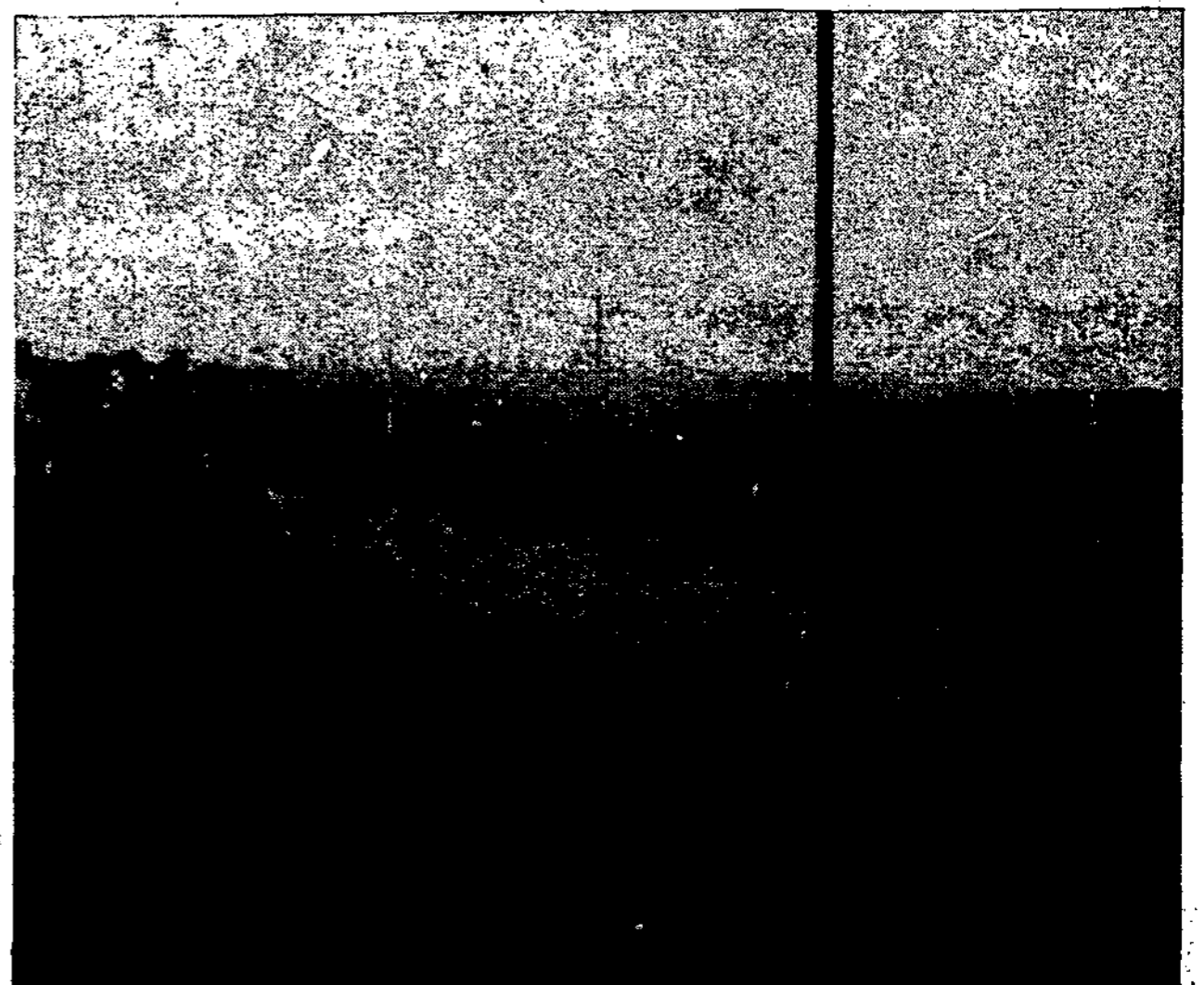
Per mažus poilsius nereikia išdykauti. Jie yra duodami pasitaisyti ir atsikvėpti. Tiems reikalams juos ir naudokim. Neleistina kariui, sustojus mažam poilsiui, bėgti į šalia kelio esančias trobas ir smaguriavimų ieškoti. Nepatartina ir vandens per mažus poilsius perdaug gerti. Geriau kavos ar virinto vandens baklagėje turėti. Per mažąjį poilsį, sudrėkinimui išdžiūvusių lūpų, užtenka gurkštelti kartą, kitą.

Sustojus didžiam poilsiui vasarą, jei tik yra laiko, tuojau reikia nusiauti kojas ir šaltu vandeniu jas nuplauti. Rudens, žiemos ir pavasario metu, kai kojų plauti negalima, reikia nors iš naujo persiauti... Taip pat vasarą per didįjį poilsį nepatartina kepintis saulėje, nes tai paskum atsiliepia į tolimesnį žygį. Jaučiamas nusilpimas ir nuovargis, kaip po pirties.

Po žygio, grįžus į kareivines, ypač visos dienos ar didesnio žygio, reikia kūną šaltu vandeniu, nors lig juosmens, nuplauti. Nereikia skubinti valgyti. Pavalgęs karys dar labiau sutingsta. Nuovargio snaudulys jį pradeda imti. Ir, žinoma, jis kur nors nuvirtes užmiega. Atsikelia nepailsėjęs. Ištvėrmėje neprilygsta savo draugams. Ir, jei kitą dieną žygis tęsiamas toliau, toks karys dažniausiai iš rikiuotės išeina. O tas jau kiekvienam kariui nėra garbė.

Tiek šiuo kartu galiu patiekti minčių apie žygį ir kareivio aprangą. Ar mano žodžiai gali būti kariui naudingi — galima praktikoje patikrinti.

Jurgis Daina.

5 p. p. 1921 m. žygiuoja iš Utenos į Žemiu apylinkes.

Jūrų skautai.

Valstybei labai svarbu turėti išėjimą į jūrą. Labai svarbu turėti laivyną ir uostus, nes tai yra didelė valstybei nauda karo ir ekonominiu atžvilgiu. Ne tiek jau svarbu būtų pati jūra, jeigu ši nebūtų išnaudojama, nebūtų mokama išspausti iš jos bangų didelė nauda. O ta nauda gali būti didelė tik tada, kada tauta bus išsilavinusi jūrininkystės srityj ir kada daugiau supras jūros naudą. Tuo tikslu ir yra jūrininkystės srityj lavinama jaunuomenė. O tą lavinimo misiją atlieka jūrų skautai.

Jūrų skautai, be bendrosios skautystės programos, be bendrojo tikslo, turi tikslą susipažinti su jūrininkyste bei vandens sportu ir platinti jūrininkystės idėją. Jūrų skauto tarnyba yra daug sunkesnė už šiaip kitų skautų, todėl įstojant į jūrų skautus žiūrima, kad jaunuolis būtų fiziškai stiprus, sveiko kūno ir ne jaunesnis kaip penkiolikos metų.

Jūrų skautuose turi bujoti ypatinga drausmė, nes to reikalauja jų pavojingoji tarnyba. Jei laive (draugovėje) yra pavyzdinga drausmė, tai skautai yra daugiau prityrę. Tokiems skautams lengviau įskiepyti greitą orientaciją, drąsą, šaltakraujiškumą, ištikimybę, tėvynės meilę ir t. t.

Jūrų skautai rengiasi jūrininko specialybei. Žiemą jie išeina teoriją, kurią vasarą praktiškai pritaiko jūroje, ežere ar upėje. Jie mokosi taisyklingai irkluoti, valdyti būres ir kitų jūrininkams būtinų dalykų. Vandeny jūrų skautas turi jaustis labai puikiai. Jis moka gerai plaukti, nardyti, gelbėti skęstančius ir, svarbu, kad viskas būtų taisyklingai atliekama.

Jūrų skautai labai svarbų vaidmenį vaidina ir vaidins skęstančių gelbėjime. Kovai su vandens aukomis jie įsteigia gelbėjimo punktus su nuolatiniu dežuravimu. Jūrų skautai čia save yra gerai užsirekomendavę. Štai Vieکشniuos pernai jūrų skautas Stonis su dideliu pavojum išgelbėjo skęstantį Ventoje. O tai nebūtų atlikę net geriausi plaukikai. Tačiau pasiryžimas ir skautiškas atsidavimas artimui išgelbėjo žūstantį. Šis didvyris (Stonis) dabar apdovanotas Maltos kryžium, kurį garbingai nešioja ant krūtinės.

Jūrų skautai kitose valstybėse yra laikomi garbingoje vietoje. Štai skautų šefas Baden-Powell apie jūrų skautus didžiajame kare atsiliepią labai palankiai. Jis pavyzdžiais nurodo, kur jūrų skautai saugojo upių ir jūros krantus. Šie vyrukai uždavinį visuomet gerai atlikdavo.

Štai ir mūsų tėvynėje jūrų skautai skleidžia tautiškojo laivyno idėją ir, aišku, rengia jam jūrininkų kadra. Todėl ir reikia manyti, kad greit mes turėsime savo tautiškąjį laivyną, kuriam didžiai nusipelnę bus jūrų skautai.

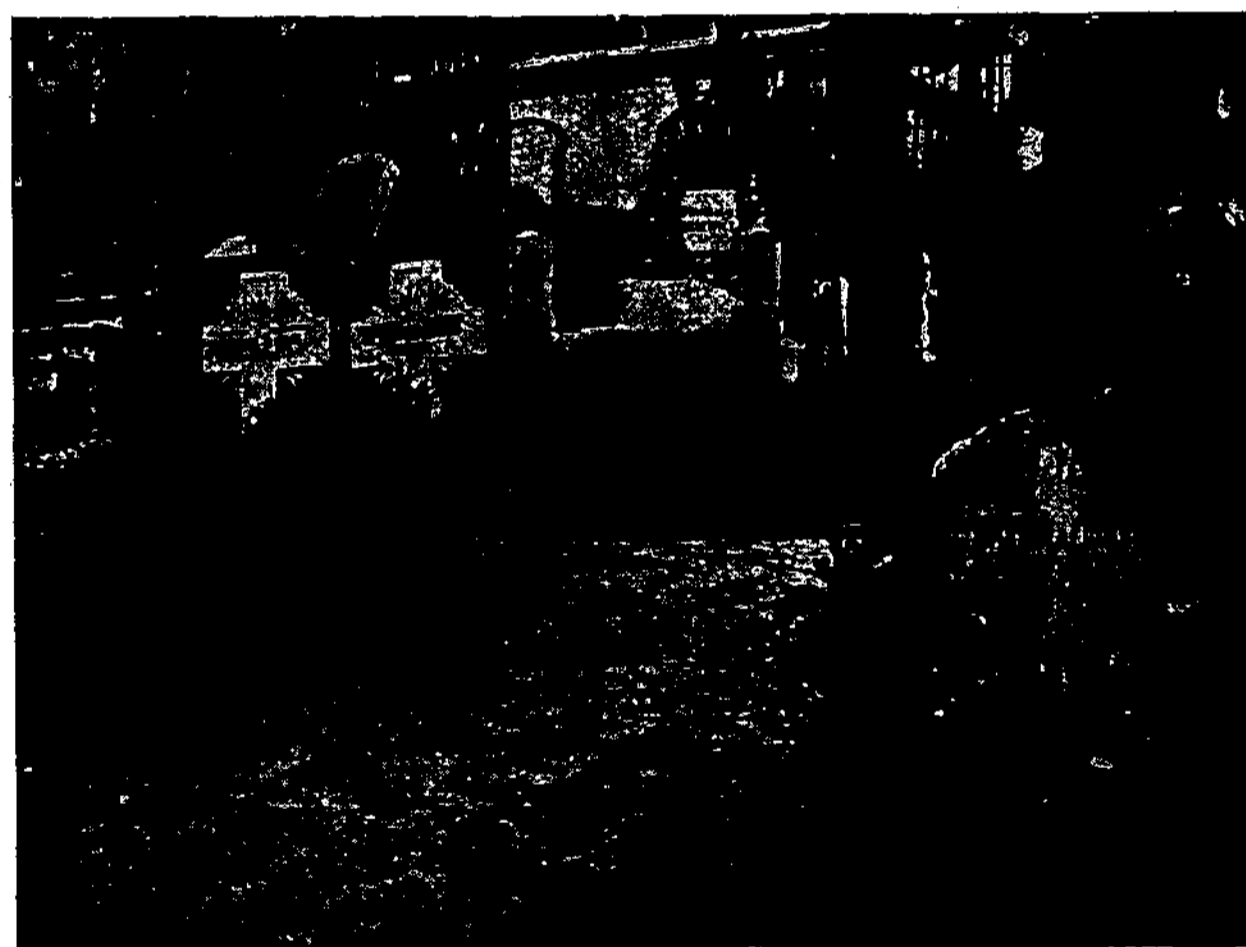
Jeigu tik ir dešimtoji jūrų skautų dalis liks jūreiviais, tai mūsų tėvynė gali būti rami. Jūros kelią į platųjį pasaulį jie Lietuvai ne tik išlaikys, bet ir praplės.

Jūr. skautas Al. Kondratas.

Kapinėse.

Didžiausias klegesys. Mokiniai, išgirdę skambutį, trūkčiagalviais virsta laiptais iš trečiam aukšte esančios salės, skuba kuo greičiau pagriebt kepures ir pirmi išbėgt į gatvę, kur dežūruojantis jau rikiuoja VI klasę. Greit viskas baigta — pasiruošę laukiam! Stovį prie durų kitų klasių draugai sušnibžda „kapitonas“. Nors tas žodis taip mums įprastas ir malonus, tačiau vis dėlto kažin kokia srovė perbėga kūne. Duryse pasirodo ir laukiamasis kapitonas. Pasveikinęs ir įprastai nusišypsojęs, pasakė:

— Vyrai! Statutą „zubrijom“ visą žiemą. Kaip reikia ginklą vartoti ir lenkus mušt, taip pat mokiau, o jei kam dar kas nors neaišku, tai galės praktiškai patirt per būsimus gimnazijos manevrus. Šiandie gi parodysiu jums vietą, kuri yra brangi kiekvienam kariui, kurioj kiekvienas laisvas Lietuvos sūnus susimąsto, o žilas senelis gailią ašarą nubraukia.

Lietuvių karių kapai Vilniuje.

Žengiam pirmyn ir nežinom, kokį netikėtumą mums paruošė tas gerasis kapitonas. Kur ta paslaptingoji vieta, kiekvienam lietuviui tokį gilų įspūdį daranti. Žiūriu į pirma einantį kapitoną. Susimąstęs, kiek pasilenkęs, žengia takeliu. Rodos, ir jį ta paslaptis slegia. Bet kur pagaliau jis mus veda? Juk štai jau didieji kapų vartai! Nejaugi mes einam į kapus! Taip! Kapitonas, pastebėjęs mūsų sumišimą, trumpai nusišypso:

— Na, drąsiau, vyrai! Ko bijot? Manot, kad kurio nors jūsų tas kalnelis nelaukia?

Pamažu, lyg nedrąsiai, prastumiam šalutinius vartelius ir kopiam į statų šlaitą, kur ilsis sentėvių kaulai, minėdami senuosius laikus. Mus nuveda prie paprasto kapo, ant kurio pastatytas kuklus, bet gražus paminklėlis su parašu: „Laisvės sūnus“.

— Tikras laisvės sūnus — prabyla kapitonas. — Jaunas, sveikas vyras. Nors užaugęs ir nepalankioj

Lietuvai atmosferoj, bet vis dėlto sugebėjo išlaikyti širdy kilnią Lietuvos meilės kibirkštėlę ir, reikalui esant, nedvejodamas ją atnešė paaukot ant tėvynės aukuro. Šitas jaunuolis žuvo gindamas savąją gimtinę nuo beširdžio lenko. Jis žuvo dėl mūsų laisvės, dėl to, kad mes šiandie kalbėtumėm, gyventumėm, galvotumėm lietuviškai, kad mes šiandien didžiutumėms kilniais tėvynės sūnumis. Ir jei nebūtų buvę devynioliktųjų metų, beveik tikrai galiu sakyti, nebūtų čia buvę štai to kapo, nebūtų buvę manęs kapitono! Laisvės gandas prasiveržė pro storas kunigų seminarijos sienas, užgavo mano širdį, sujudino sielą, ir aš, metęs sutaną, metęs užsibrėžtąjį tikslą, bėgau, kur šaukė Lietuva!

Bet matau — kalbėjo toliau kapitonas, — jūs norit uždėt ant kapo puokštę alyvų. Labai gerai darot. Būsit ir jūs pagerbę savo išvaduoją, nulenkdami prieš jį savo galvas. Kviečiu visus jus, moksleiviai, kada tik galėsit, kada tik pasitaikys proga, nepamirškite žuvusiųjų laisvės sūnų. Greit baigiasi mokslas. Išvažiuosit į kaimus pas tėvelius. Manau, atsiras jūsų apylinkėj vienas antras žuvusiojo kapas. Suraskit tokį kapą, pasikvieskit į pagalbą seseles šaules, jos jums padės. Pasodins gėlelių, papuoš. Nepra-leiskit, — sakau, — progos. Kalbėkit, sąmoninkit kaimiečius, kad yra gražus darbas pagerbti žuvusiųs karius. Kas kaip įmanydamas ir sugebėdamas, kelkit jų garbę, nes jie to verti. Jie mirė dėl Tėvynės.

V. M.

Telšiai. Malonesnėm dienom prasidėjus, Telšių algimantiečiai surengė prie Ilgio ežero 3 dienu stovyklą. Stovyklautojai susilaukė gan daug svečių, kurie gėrėjosi gera stovyklos įrengimo tvarka.

— Tunto stovykla šiomet bus prie Germonto ežero ir truks 11 dienu. Jau daug stovyklautojų įsiregistravo.

— Dabar susidarė dvi skautų vasaros metu keliautojų grupės, tikslu pažinti savo kraštą. Viena grupė keliaus laiveliais, kita dviračiais.

— Pradėjo treniruotis pernykštė skautų vyčių futbolo komanda. Pernai, nugalėjusi Telšių ir Papilės komandas, buvo apylinkėj stipriausia. Dabar tvarkoma aikštė ir netrukus manoma surengti pirmas rungtynes.

Pskltn. M—mas.

Utenos moksleivių manevrai. Birželio mėn. 4 d. buvo Utenos gimnazijos moksleivių manevrai. Atvykus kariško parengimo instruktoriui p. Namikui, visi išsirikiavo gimnazijos aikštėje, kur taip pat prie mūsų prisijungė Utenos komendantūros kareiviai, kaip atskirų vienetų vadai. Išžygiavus iš miesto sustojom. Instruktorius paaiškino, koks yra mūsų uždavinys ir kaip jis reikės atlikti. Pranešta, kad mūsų avangardinis batalionas nuo šios vietos ramiai negali toliau žygiuoti, nes greit gali įeiti „priešo“ artilerijos ugnį. „Priešas“ laikosi Utenos — Garnelių kaimo kryptimi. Mes turėjom nuo tos vietos pereiti į manevrinę rikiuotę. Toliau perėjom į priešų apšaudomą kulkosvaidžių ugnimi plotą. Pagaliau laimingai prisiartinom prie Rešos vienkio ir palivarko. Po tinkamo išžvalgymo galėjome eiti į kaimą. Bet čia atsirado labai didelis pavojus, nes priešakyje mūsų atsirado didelė lyguma ir iš abiejų vieškelio Utena — Skiemonis pusių du gojeliai. Be gero išžvalgymo šių gojelių, eiti negalėjom, nes „priešas“ galėjo mus visus išskinti. Mūsų žvalgai viename miškelyje greit susidūrė su „priešu“, kuris davė komandą abiem kulkosvaidžių grandim atidengti staigią ugnį ir daryti trumpus perbėgimus į priekį. Priešo sunkusis kulkosvaidis buvo vos tik tris šimtus metrų nuo mūsų. Mes „priešą“ pradėjom supti iš dešinio sparno. Prislinkus arčiau, įsakyta eiti į ataką. Grenadierių grandys apmėtė „priešą“ granatomis ir bėgo į ataką pirmyn. „Priešas“ atsitraukė Garnelių kaimo link. Pagaliau artinomės prie paskutinio tikslo. „Priešas“ labai gerai ištvirtino paskutinėse šios dienos kautynių pozicijose. Pradėjom jį supti iš visų pusių. Po komandos pulti durtuvais „priešas“ pakriko ir išbėgo iš savo užimtų pozicijų. Čia baigėsi mūsų uždavinys.

J. Žilėnas.

Utenos skautai rengiasi į stovyklą. Šiais metais Utenos tuntas rengia berniukų dvisavaitinę stovyklą. Stovyklą numatyta Utenos apskrityje, paliai demarklinija, prie Kirdeikių bažnytkaimio. Manoma, kad į šią stovyklą atvyks ir daugiau iš kitu tuntu skautų.

J. Žilėnas.

Rokiškio moksleivių manevrai. Birželio mėn. 2 d. buvo Rokiškio V. gimnazijos manevrai. 9 val. išsirikiavę moksleiviai buvo padalinti į grandis ir skyrius ir sudarytos dvi priešingos šalys: „raudonieji“ ir „mėlynieji“. Kap. Mikėnas vadovavo „raudoniesiems“, kurie vaizdavo ginamąsias o „mėlynieji“ puolamąsias kautynes.

Apie 10 val. 30 min. kariško paruošimo instruktorius kap. Bikmanas supažindino „mėlynuosius“ su šios dienos manevrų uždaviniais.

Iš uždavinio sužinojome, kad birželio mėn. 1 d. „mėlynujų“ kariuomenė atvykusi iš Biržų į Rokiškį, pernaktvojusi ir sužinojusi iš žvalgų, kad priešų („raudonųjų“) kariuomenė pastebėta žygiuojant iš Utenos į Rokiškį ir laukiama kautynių už Rokiškio.

Išsiuntus patrulius, pradėjome žygiuoti. Netrukus patruliai pranešė, kad priešas („raudonieji“) pastebėtas Apušoto miške, 2 km. nuo Rokiškio.

„Mėlynieji“ buvo priversti pereiti į artėjimo rikiuotę ir pamažu, perbėgdami, laukais slinko pirmyn. Kairysis „mėlynujų“ sparnas turėjo supti „raudonuosius“ iš kairės, dešinysis — iš dešinės. Kairiam sparnui vadovavo ats. vyr. pusk. Rakauskas, o dešiniajam ats. vyr. pusk. Adomonis. „Mėlynieji“ artėja; nesnaudžia ir „raudonieji“: pradeda ugnį. Priešas netoli. Matyti „raudonųjų“ ištvirtinimai. „Mėlynieji“ likusi atstuma šliaužia. Staiga kairiajame sparne pasigirsta skardus „valio“, tai kairysis sparnas jau supa „raudonuosius“. „Mėlynieji“, šaukdami „valio“, artinasi pirmyn. „Raudonieji“ neišlaiko „mėlynujų“ puolimo ir traukiasi. Manevrai baigti.

V. Avizonis.

Raseinių v. gimnazijos skautai. Gegužės mėn. 22 d. „Žirgų“ skilties skautai surengė prie Nemuno iškylą, o gegužės mėn. 26 d. buvo iškyla prie Dubysos. Gegužės mėn. 21 d. skautai gražiai sutvarkė P. Dukausko kapą, žuvusio vokiečių okupacijos metu, ginant vietos žmonių teises.

Pegasas.

Linkuvos moksleivių manevrai. Birželio 5 d. Linkuvoj buvo vietos gimnazijos aukštesniųjų klasių moksleivių manevrai. Moksleivius į manevrus lydėjo gimnazijos orkestras. Moksleivių „priešai“ buvo vietos būrio šauliai. Šauliai buvo ištvirtinę netoli Linkuvos — Vaškų kelio. Moksleiviai turėjo juos pulti. Moksleivių žvalgai kuo puikiau atliko savo uždavinį.

Po manevrų moksleiviai su šauliais susirinko į vieną vietą ir buvo bendras jų paradas. VII šaulių rinktinės vadas kpt. Kurpius paaiškino moksleivių ir šaulių klaidas per šiuos manevrus ir pasakė kitų reikšmingų žodžių.

Šiaulių skautai. Šiais metais pasikeitė vadovybė. Tunto adjutanto pareigas paėmė iš psktn. Venšlauskaitės psktn. Korsakas. Pasikeitė ir kai kurių d-vių vadovybė.

Šiaulių v. berniukų gimnazijoje veikia dvi d-vės: I — „Vytauto Didžiojo“ d-vė. Šią d-vę sudaro 5 skiltys. Tai seniausia Šiauliuose d-vė. Minėdama 10 m. savo veikimo sukaktuves, išigijo puikią vėliavą, kurią puošia ordinas „Už nuopelnus“. Turi savo ping-pong stalą, kuris žiemos metu jauniems skautukams buvo naudingas.

II „Lapinių“ d-vė ilgą laiką snaudusi (buvo, rodos, jau visai iširusi), gabaus draugininko P. Baliuko pastangomis atsigavo ir stebina visus nepaprastu veiklumu. Ją sudaro 5 skiltys. Šiais m. jau surengė vieną žiemos iškylą ir dvi tolimas vasaros iškylas. Pasirodė ir senas d-vės laikraštukas „Lapinas“.

Mergaičių gimnazijoje veikia „Mirgos“ ir „Nijolės“ d-vės. Jų veiklumas rodo, kad ir mergaitės vis labiau pradeda domėtis skautyste.

„Daukanto“ d-vė. Tai vyrai iš stuomens ir liemens. Pūkūs smuikininkai ir choristai.

Pakrikusią „Kęstučio“ d-vę sutvarkė psklt. Bekeris. Tai miesto skautų d-vė.

Vyčių „Gedimino — Basanavičiaus“ būrelis turi nemažą abiturientų, todėl paskutiniu metu kiek silpniau veikia. Vyčiai — vandens sporto mėgėjai. Turi savo baidarių, kuriomis praejusią vasarą irėsi Lietuvos upėmis.

Ypatingai padidėjo vilkiukų — paukštyčių skaičius. Jie rengia puikias iškylas.

Vandens skautų „Vaidato“ d-vė žada išigyti valtį, kuri turėsianti tris poras irklų.

Propeleris.

Neseniai Šiauliuose įsikūrė jūros skautai. VI — 5 d. nuleido į ežerą 8 irklų, 10 metrų ilgumo vienstiebę valtį.

Iš birž. mėn. 4 ir 5 „Vytauto“ draugovės skautai surengė prie Rėkyvos ežero naktinę iškylą.

V. A.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

P. L. P. Karo mokykla.

Kaip kiekvienais, taip ir šiais metais, baigė teoretiską kursą ir išlaikę egzaminus, birželio mėn. 1 d. išvyko kariūnai vienam mėnesiui Kalnicos stovyklon.

Pati kariūnų stovykla „Kalnicos“ vardą yra gavusi nuo netoli esančio Kalnicos kaimo. Kalnicos stovykla yra į šiaurės rytus nuo Kauno, 4 — 5 kilometrų atstume. Stovykla yra įrengta gražiame, sausame Kleboniškių pušyne.

Atvykus į stovyklavimo vietą, tuojau išdygo šimtamečiame pušyne naujas ir didelis palapintų miestas. Pagyvėjo ir pralinksėjo pačios stovyklos apylinkės nuo kariūnų sutartinių ir garsių dainų aidų.

Pastačius palapines ir šiek tiek sutvarkius stovyklos rajoną, stvėrėmės ir kitų darbų, nes reikia: atlikti įvairius šaudymo iš šautuvų, kulkosvaidžių, minosvaidžių pratimus, topografijos nuotraukas, fortifikacijos meno „stebuklus“ ir daug kitų darbų.

Atliekamu nuo užsiėmimų metu tobuliname savo gyvenamuosius „rūmus“ — palapines, gražiname stovyklos rajoną, maudomės Neries vandenyse, kaitinamės prieš karštą birželio mėn. saulutę ir sportuojame — futbola, kumščiasvaidį žaidžiame ar leng. atletikoj treniruojamės, nes manoma suruošti stovykloj sporto šventę.

Šventomis dienomis atvyksta daug svečių naujo „miesto“ pasižiūrėti ar pažįstamų aplankyti.

St. Danilevičius.

4 artilerijos pulkas.

— Paskutiniu metu ir mūsų pulke įsteigtas mažas karvelynas. Jo vedėju paskirtas leit. Sokolovas, labai mylįs ne tik karvelius, bet ir kitus paukščius. Jis šiemet pavasarį net ir porą gandrų apgyvendino esančiame prie karių klubo medų, specialiai įrengtame gamdralizdy.

— Pagaliau ir mūsų pulke pradėtas taip populiarus visoje Lietuvoje ir ypač kariuomenės dalyse darbas — chorą organizuoti. Seniau, kol nebuvo tinkamo ir sugebančio mokytojo chorui mokinti, buvo jis niekeno nejudinamas. Būdavo pasitenkinama samdomu vietinės gimnazijos dainų ir muzikos mokytoju, kuris pamokindavo nors kiek žmoniškiau sutartinai sudainuoti. Tačiau jis tol mokydavęs, kol užtekdavę skiriamų lėšų jam už pamokas mokėti.

Šiemet jau rimtai mokoma dainuoti. Šį darbą pasiėmęs kap. Tarasonis. Jis nuo pat pavasario kasdien popietinėmis valandomis karių klube nuo ½—1 val., sudaręs jaunų kareivių chorą, atlieka repeticijas. Jau per vakarinius patikrinimus dviems balsais visiškai darniai skamba, drauge su orkestru, jo vadovaujamo choro giedamas Tautos himnas ir malda. Be šių dalykų, yra jau pramokęs ir porą dainelių dviems balsais. Po kurio laiko jis manęs su savo vadovaujama choru ir viešai pasirodyti, surengiant koncertą, ar šiaip kurs nors vakarėly ar gegužinėj atlikti keletą dainelių.

Turint galvoje kap. Tarasonio norą ir darbštumą, galima laukti, jog jis tikrai neapvils, t. y. nepames savo pradėtą ir mėgiamą darbą. Tai bus bene pirmasis pionieris, kuris ėmės dar lig šiol niekeno rimtai nedirbtą, nepradėtą darbą dirbti.

— Pulkas, rengdamasis šių metų poligonui, atliko visą eilę įvairių ir svarbių užsiėmimų lauke ir klasėse, vaizduojančių visokias kautynes ir apystovas karo metu. Gan dažnai Vilkaiviškio apylinkėj įvykdavę tai puolamosios, ginamosios, susitinkamosios ir atsitraukiamosios kautynės; arba šaudymas lauke ir smėlio dėžėj ir su aviacija ir t. t. Baterijų veiksmai įvairiose pozicijų apystovose: puolant, atsitraukiant, žvalgant ir persekiojant priešininką. Užsiėmimuose dalyvavę visos artilerijos priemonės, kaip ryšiai, žvalgai, signalistai ir kiti. Baterijoms tekdavo atlikti tolimi žygiai. Artileristai išvyko į poligoną parodyti, kaip jie rengs krašto gynimui. Čia pademonstruos savo įgytas žinias. Išvyko atlikti galutinius egzaminus. Taip pat pasiėmė ir įvairių sporto pabūklų, irankių ir kita. Nepaliko kareiviai ir savo mėgiamos armonikėlės ir kitų pramogoms ir atliekamam laikui smagiai praleisti priemonių. Mūsų pulko tenisininkai net maną įsirengti poligone teniso aikštelę ir krocketo.

Benas Jablonskis.

7 pėst. Ž. K. Butegeldžio pulkas.

— Šio mėn. 1 d. buvo mokomos kuopos kulkosvaidžių būrio išleistuvės. Baigė keliasdešimt eilinių. Iš jų keli baigė labai gerai ir buvo pakelti į grandinio laipsnį. Dauguma baigė gerai; keli — patenkinamai. Nauji instruktoriai buvo paskirstyti į kuopas, kur jie galės savo įgytas žinias praktikoj pritaikyti: jaunus kareivius su karo mokslu supažindinti.

Keliems teko laimė palikti mokomoj kuopoj.

— Birželio mėn. 6 d. mūsų pulko kulkosvaidžių kuopos išvyksta kelioms savaitėms į poligoną.

— Vilniui vaduoti sąjungos Klaipėdos skyrius surengė birželio mėn. 5 d. gegužinę Giruliuose (kurortas netoli Klaipėdos). Buvo šokiai, žaidimai ir kiti įvairūs pasilinksminimai. Programa buvo atviram ore, o sutemus — kavinės salėse. Buvo linksma ir jauku.

— Šiltos vasaros dienos daugelį mūsų varo maudyti. Vandens apšėiai — jūra, be galo, be krašto, o iš kitos pusės — gili, kad ir siaura Dangė. Tačiau mūsų karių maudymasis lig šiol buvo lyg ir neoficialus. Dabar, pulko vado įsakymu, nuo birželio mėn. 15 d. kareiviai bus rikiuotėj vedami savo „griešna“ kūną vandenėly mirkyti.

Tenka pastebėti, kad jaunų kareivių dauguma lig šiol jūros nebuvo matę. Neseniai, sekmadienio dieną, visi jie buvo nuvesti jūros pažiūrėti.

J. K.

8 pėst. K. K. Vaidoto pulkas.

— Gegužės mėn. 31 d. Valstybės Teatro Šiaulių skyrius, uždarydamas žiemos sezoną, suvaidino pulko kariams 3 veiksmų komediją „Izaokas“. Į teatrą vyko jaunų kareivių batalionas ir kiti, kurie tos komedijos dar nebuvo matę. Prieš vaidinimą kap. Povilavičius supažindino su veikalo turiniu. Taip pat pertraukų metu paaikškino kitą veiksmą. Artistai juokino žiūrėtojus ir komedija visiems patiko, o ypač jauniems kareiviams, kurių dauguma Valstybės teatrą pirmą kartą matė. Vakare pulko karininkų ramovėje buvo vakarienė ir šokiai, kur dalyvavo ir visi Valstybės teatro Šiaulių skyriaus artistai.

— Gegužės mėn. 29 d. jaun. ltn. Bludnikas laikė pulko kariams paskaitą apie gerą savijautą ir linksmumą. Palietė sportą, dainas, žaidimus ir kitus geram ūpui palaikyti faktorius. Paskaita buvo įdomi ir naudinga.

— Iš š. m. pavasario šaukimo naujokų gegužės mėn. 28 d. surinkta mokoma kuopa. Tenka pastebėti, kad kiekvienais metais į mokomą kuopą savanorių skaičius didėja. Mūsų jaunimas jau susiprato ir nebetiki kai kurių senųjų pasakojimams, kad mokomoj kuopoj yra labai sunku, nes per daug didelė „muštra“. Šiemet mokoma kuopa surinkta iš 82 jaunų kareivių, kurie visi stoji savo noru. Iš jų dauguma yra baigę pradžios mokyklas, o keletas net 2—6 gimnazijos klases.

— Birželio mėn. 2 d. pulko senų kareivių batalionas išvyko į Gaižiūnų poligoną. Diena žygiui pasitaikė graži. Kai 6 val. vora sujudėjo, visų veiduose buvo matyti pasiryžimas ir maloni šypsena, nors ir pradendant tolimą, 150 kmtr žygi.

Tūlas Matas.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas.

Gegužės mėn. 28 d. laiko pajvairinimui, ypač jauniems kareiviams, pulko artistai (karininkai ir ponios) pulko kareivių rūmų salėje vaidino porą komedijų: „Jonas bailys“ ir „Pasaulio galas“. Vaidinimas nusisekė gerai. Taip pat nemaža buvo ir juoko.

Kareivių ir šiaip publikos buvo pilna salė. Vakarienio pilnas skiriamas kareivių švietimo naudai.

Be kitų esamų pulke sporto bei žaidimų aikštelių, pulko rajono pagražinimo kom-jos pastangomis pereitą mėnesį įrengta pulko parke (sode) ir krocketės aikštelė.

Tam pačiam parke yra ir teniso aikštė, kur pulko kariai gražiai praleidžia atliekamą laiką.

Kadangi pulke yra įvairių žaidėjų bei sportininkų, tai ir krocketės aikštelę įrengus atsirado žaidėjų, o taip pat atvyksta ir svečiai pažaisiti.

Balandžio mėn. 20 d. pulko kulkosvaidininkai buvo išvykę į Gaižiūnų poligoną atlikti šaudymus iš sunk. kulkosvaidžių. Gegužės m. 26 d. kulkosvaidininkai, baigę šaudymo pratimus, iš poligono grįžo.

Vytenietis.

Pionierių batalionas.

Su pavasariu atgyja ne tik dalių sportininkai, bet ir šiaip įvairios kariuomenės ginklo paskirtys. Pionieriai praktiškai taiko teoretines žinias. Praktika be teorijos — nulis, bet ir atvirkščiai nėra kiek būtų geriau. Šit pionierių mokoma kuopa, suviliota gražaus oro, pradeda praktikos darbus „pion. darželyje“ prie Nemuno. Čiauškia irklai, raizydami Nemuno vilnis. Smagu irstyti melsvuose vandens plotuose. Tą smagumą parodo besimokina mokomiečiai. Nematyti jokio nuovargio. Linksmi, žvalūs vyrukai, suvažiavę iš visų kariuomenės dalių dirbti, lavintis. Dar linksmesnės ir žavingesnės jų dainos. „Kai užgieda, uždainuoja širdį sugriaudina...“ Tai pasiekta virš. St. Malakausko triusu ir pastangomis, kuris nenuilstama energija jau kelintą mok. laidą išmokino keturiais balsais dainuoti. Dainų mokytojas yra mokomos kuopos mokinys eil. Baltikauškas (abiturientas). Reikia stebėtis, kad be jokių išlaidų pasiekti tokie rezultatai.

— Birželio mėn. 1 d. į pionierių batalioną atvažiavo kelio-lika kar.-aspirantų. Smagūs vyrukai pasiryžę lavintis pionierių specialybėje. Daug naujo sužinos, labiausiai praktiškai. *Jau n. pusl. A. Saulys.*

Ryšių batalionas.

Jau gegužės mėn. pradėtas ryšio šunų mokymas. Vilku veislės šunes supirkti iš žmonių vienodo ūgio ir plauko. Jiems pionierių bataliono technikos statybinė dalis pastatė Panemunėj, vasaros stovykloje, naujus atitinkamus namus. Name atskiruose kambariuose apgyvendinti šunes. Jų instruktoriai, ryšių bataliono puskarininkiai, taip pat gyvena tame name atskirai įrengtuose kambariuose. Instruktoriai Vokietijoje baigė atitinkamus kursus. Jiems vadovauja karininkas. Idomu, kad šunes mokomi ir rikiuotės, ir, palyginti, labai greit išmoksta ir įpranta eiti gretomis. Taip pat greit supranta ir kitą jiems duodamą komandą. Be to, pasirodo, kad kiti iš jų yra ir gabesni — viską greičiau supranta. Šunes bus mokomi ryšių palai-kyti, telefono linijas tiesti, šovinius atnešti ir t. t.

A—tas B.

Šarvuoto traukinio ekskursija.

Gegužės 30 d. 16 val. šarvuotas trauk. išvyko į Kauną. 31 d. buvo numatyta sporto rungtynės tarp šarvuotųjų rinktinės padalinių. Anksti rytą kariai apžiūrėjo rungtynių aikštę ir nekantraudami laukė tos valandos, kada reiks stoti prieš kitus šarvuotininkus.

Rungtynės buvo gyvos ir energingos. Pasiekta gana gerų rezultatų. Iš besirungtyniuojančių dauguma buvo naujokai, bet kai kuriuos numerius atliekant pasirodė esą geri sportininkai. Runtynės baigėsi gera nuotaika.

Papietavus visi šarvuoto trauk. kariai buvo nuvesti į Vyt. Didžiojo U-to I-sius rūmus apžiūrėti šiltųjų kraštų (Brazilijos) įvairių gyvūnų iškamšų. Labiausiai stebino savo kūno (keliu metru) ilgumu atogrąžų smauglys.

Grįžtant, kelioms valandoms traukinys buvo apsistojęs Dotnuvoje. Karininkai su kareiviais buvo nuėję apžiūrėti Žemės Ūkio Akademijos ūkiškų įrengimų. Kariams susidomėjus bičių ūkiu, dr. agr. Krikščionas įdomiai paaiškino apie bitininkystę.

Karo veterinarijos v-bos arklių kaustymo mokykla. Karo veterinarijos v-bos arklių kaustymo mokykla kiekvienais metais išleidžia kariuomenei po dvi laidas arklių kaustytojų ir Žemės Ūkio Rūmai įsteigė prie minėtos mokyklos piliečiams kalviams kursus, kurie irgi išleidžia dvi laidas (pavasarij ir rudenį). Kariams kalviams mokykloje mokymo laikas — keturi mėn., o piliečiams — du mėn.

Š. m. balandžio mėn. pabaigoje minėti Žemės Ūkio Rūmų kursai išleido jau ketvirtą tokių kursų laidą. Į kursus buvo priimta 23 kalviai iš visų Lietuvos apskričių, kurie juos ir baigė. Visi kursantai buvo apdovanoti kaustomaisiais įrankiais ir išmokėta pašalpa kiekvienam po 100 lt. pinigais pragyvenimui kursų metu.

Įteikiant baigimo pažymėjimus, mokyklos vedėjas maj. vet. gyd. Mašanauskas apibūdino kursų reikšmę ir pasakė, kad ateityje bus uždrausta kaustyti tokiems kalviams, kurie nebus baigę minėtų kursų.

Š. m. gegužės mėn. 1 d. susirinko į karo veterinarijos v-bos arklių kaustymo mokyklą kariai kalviai iš visų Lietuvos kariuomenės dalių (išskyrus kavalerijos ir 4 art. pulką). Į kursus prikmandiruota 31 kalvis. Minėtoje mokykloje mokslas pradėtas praktiškai ir teoriškai.

Veter. pusl. Puškys.

Transporto rinktinė. Gegužės 31 d. kariūnai išvyko vasaros stovyklai į Kalnicą. Kartu su kariūnais turėjo vykti ir transporto rinktinės kareivių dalelė, kurie irgi apsigyveno minėtoje

stovykloje ir bus ten iki kariūnai vėl grįš į savo nuolatinę gyvenimo vietą.

Birželio mėn. 1 d. transporto rinktinės kareiviai buvo vedami į esančią Vytauto Didž. universiteto rūmuose šiltų kraštų gyvūnijos parodą. Už visai mažą ir kareiviams prieinamą kainą apžiūrėjo gana daug nematytų dalykų, kaip tai, krokodilų, smauglių, įvairių rūšių gyvačių ir kt. *B. I.*

Gaisrų fronte. V. 18 d. 21 val. Kaune įgulos ugn. insp. su V rajono ugn. vadu buvo iššaukti į gaisrą Šančiuose, Drobės g. Nr. 9; V. 20 d. 12 val. — į Tilmanso fabriką Pramonės gatvėje; V. 25 d. 18 val. įgulos V rajono ugn. vadas buvo nuvykęs į gaisrą „Kapitolio“ kinematografe. Į kino stogą trenkė perkūnas. Visi gaisrai buvo likviduoti pačioje pradžioje miesto savivaldybės ugniagesių pastangomis.

V. 31 d. naktį, 1 val. ties Marijampolės miestu užsidegė Šešupės geležinkelio tiltas. 1 val. 15 min. prie tilto atvyko 9 pėst. pulko ugniagesių komanda ir užgesino gaisrą. Tiltas nedaug nukentėjo. Spėjama, kad tiltas buvo kažin kokių niekšų padegtas. Per gaisrą, gesindami liepsną, lengvai susižeidė dešines rankas komandos vachmistras viršila V. Petrauskas ir šturmininkas san. virš. T. Černius.

VI. 4 d. 1 val. 25 min. Kaune, Panevėžio g. Nr. 9 užsidegė staliaus dirbtuvė, kuri buvo įrengta šių namų paliepyje. Rajonas vienas seniausių Kauno senamiestyje, namai prilipdyti kitas prie kito. Pavojus grėsė visam kvartalui. Miesto savivaldybės, 1 gusarų pulko, miesto ir Vilijampolės gaisrininkų draugijos ugniagesių komandos per 2 val. likvidavo gaisrą. II ir I aukšto butų baldai kiek pagadinti vandens. Paliepis smarkiai apdegė, nuplėšta stogo dalis. Gyventojai gaisro pradžioje buvo persigandę. Prisiminė, kad gretimųjų namų (Nr. 11) kieme asenizatorius Šachnauškas laiko sename supuvusiame malukų sandėlyje benzino skardines ir statines. Laimė, benzinas nesprogo, nors aplink buvo daug pipkorių. Policija nufotografavo sandėlį. Namų savininkas susipažins su atitinkamais įstatymo straipsniais.

Gaisrinės apsaugos reikalai statutuose. Naujuose kariuomenės statutuose (B-22 ir B-25) visa eilė straipsnių skirta kovai su gaisrais. Pirmasis, „Vidaus tarnybos statutas. V d. Įgulos tarnyba“ apibūdina įgulos ugniagesių inspektorius arba vado ir rajono vadų (buv. brandmajorų) pareigas, nustato tvarką gesinant gaisrus kareivinėse (civiliai ugniagesiai klauso karių ugniagesių vadovo) ir padedant civilėms ugniagesių komandoms likviduoti didesnius kitus gaisrus (kariai ugniagesiai klauso civilės administracijos arba ugn. vadovo). Bendrai, šiems reikalams, palyginus su senu šio statuto leidiniu (B-18 1928 m.), skirta žymiai daugiau vietos. Visi reikalai iš pagrindų aptarti.

Antrosios, „Gaižiūnų poligono taisyklės“ skiria §§ 72—90 „priešgaisriniais nurodymams“ (kovai su miško gaisrais). Pažymėtinas taisyklių § 89 — „Daly, prieš atvykstant joms į poligoną, turi būti bent trumpai pamokomos, kaip išvengti gaisro ir kaip gesinti gaisrą“.

Visi kariuom. ugniag. k-dų karininkai ir puskarininkiai turi nuodugnai susipažinti su naujais statutais.

Kullai, (Kretingos apskr.). Kulių šaulių būrys įsteigtas 1923 m. Būrys yra gana stiprus ir gražiai savo organizacinius reikalus tvarko. Gegužės mėn. 8 d. būrys šventė metinę šventę. Būrys turi gana gražų chorą, kuris dažnai palinkšmina rengiamuose šaulių vakaruose publika, o sekmadieniais gieda bažnyčioje. Be to, būryje yra didelė biblioteka, kuria, įmokėjęs du litus mokesnio, gali naudotis kiekvienas pilietis. Būryje netrūksta ir sporto mėgėjų. Būrio lėšomis turi išsinuomavę aikštę futbolui žaisti ir įsigiję daugelį gimnastikos įrankių. Būrys finansiniu atžvilgiu taip pat stiprus. Prie žuvusių už tėvynę paminklo taisomas darželis ir prižiūrimas (būrio šaulių, padedant mokyt. M. Urbonavičiūtei. Būrys turi gerą vardą ir vietos visuomenės pasitikėjimą. *Vidi.*

Dusėtos. Gegužės 26 d. šauliai atliko kovos šoviniams šaudymo pratimus. Buvo du pratimai. Vienas 100 metrų nuo atamos, po 3 šūvius. Antras, — 150 mtr. gulom nuo rankų, taip pat po 3 šūvius. Šių metų šaudymo rezultatai visai geri, žymiai geresni už kitų metų.

— Būrio vadovybė, norėdama patirti kiek šauliai yra budrūs ir kaip skubiai reaguotų ištikus pavojui, gegužės 29 d. atliko bandomąjį pavojų. Bandomasis pavojus parodė, kad šauliai yra budrūs ir pasiruošę.

Gausėja gražių paminklų skaičius. Dusėtuose, Nepriklausomybės aikštėj, pastatytas gražus Nepriklausomybės paminklas. Paminklas turi per 6 metrus aukštumo. Patį gražumą suteikia piramidės formos pagrindas, o ypač aukšta, sunkiai apsišarvavusio Lietuvos kario išdidi statula. Paminklas pastatytas šaulių būrio iniciatyva. Būriui į pagalbą stėjo V. V. S. vietos skyrius ir plačioji visuomenė, kuri prisidėjo gausiomis aukomis ir kt.

Birželio 19 d. bus iškilmingas paminklo atidarymas ir jo pašventinimas.
B. G-čys.

Seredžius. Kauno apskr. Gegužės mėn. 26 d. Seredžiaus šaulių būrys šventė savo 12 metų veikimo sukaktį. Šventėje dalyvavo 3 kaimyniniai šaulių būriai: Veliuonos, Belvederio ir atsiuntė savo atstovą Čekiškės būrys. Pamaldų metu buvo priimta priesaika.

Iškilmingam posėdy, kuris buvo po atviru dangumi Seredžiaus dvaro parke, prisirinko labai daug publikos. Būrio vadovybės pastangomis atlikta labai daug darbo: įsigyta būrio vėliava, orkestras, žemės sklypas namų statymui prie I rūš. vieškelio (miestelio ribose arti Dubysos kranto), sporto irankiai, biblioteka ir kt. Toliau buvo gegužinė ir misterija Paronio „Vakarinė daina“.
I. Tamulaitis.

I Klaipėdos šaulių būrys. Paskutiniaisiais metais šitas būrys keleriopai sustiprėjo kiekybės ir kokybės atžvilgiu. Jau buv. būrio vado p. Dobrovolskio vadovaujamas būrys išjudėjo iš „apmirusio“ taško.

Šiais metais būriui vadovauja kap. Rimdžius, valdybos pirmininkas, ir ats. leit. Cmieliauskas, būrio vadas. Be to, būry yra dar keli atsargos karininkai bei daug kadro puskarininkų. Būrys dažnai šaukia susirinkimus. Jie lankomi gausinagai. Susirinkimuos laikomos atitinkamos paskaitos. Stengiamasi, kad visi šauliai įsigytų uniformą, nes be uniformų joks viešas organizuotas šaulių pasirodymas neįmanomas. Uniformų įsigijimui palengvinti yra sudarytos lengvatoms medžiagai išsimokėtinai kas mėnuo po 5 litus gauti. Be to, 1933 m. sausio 15 d. sukanka 10 metų, kai Klaipėdos kraštas prisijungė prie Lietuvos. Jau stropiai rengiamasi prie šių sukaktuvių ne tik Klaipėdoj, bet, kiek girdėti, ir visam krašte šauliai ta kryptimi smarkiai sujude.

Moterų sekcija. Nuo 1931 m. Klaipėdos būry smarkiai pasireiškia gausinga šaulių moterų sekcija. Namuos jos gamina eksponatus rankų darbo dailės parodomis ir loterijoms. Jos taip pat lanko atskirus rikiuotės pratimus. Beveik visos šio būrio šaulės yra uniformuotos. Pažymėtina, kad moterų sekcija dažnai rengia viešas arbatėles, vakarėlius su šokiais. Tie vakarėliai turi didelio pasisekimo.

Pakursės šaulys.

Suvalkijos sporto apygardos „cross country“ 5 klm. bėgimą laimėjo šauliai. Bėgimai buvo gegužės 29 d. 15 val. nuo V. R. J. gimnazijos aikštės per miestą. Bėgimuose dalyvavo 9 Marijampolės, 6 Kalvarijos ir 46 Ažuolu-Būdos šaulių būrių pėgikai. Pirmas atbėga ir dovana — sportišką metalinį paveikslą — laimėjo Š. Kliučius Br. (46 š. b.) 18 min. 21 s. antras atbėgo 9 š. b. šaulys Vasiliauskas Alf. 18 min. 32 s. ir trečias 46 š. b. š. Lenkutis St. 18 min. 46 s.
Bėgikas.

Raseiniškiai skautai iškylauja. Gegužės mėn. 22 d. gimnazijos Vytauto Didžiojo dr. vės skautų grupė atliko dienos iškylą. Iškylavo prie Nemuno, kur buvo nuvykę dviračiais. Gegužės mėn. 25 d. buvo didesnė iškyla.

Vasarą raseiniškiai skautai mano suruošti Tytuvėnuose didelę stovyklą.
Jls.

Vilkaviškis. Kariško paruošimo mokytojas leit. Juozaitis buvo žadėjęs leisti „paplėškinti“ šautuvais ir savo pažadą ištesėjo. 16 val., susirinkę į pulko rajoną, traukėm visi į nurodytą šaudymui vietą. Anksčiau buvo šaudę vieni šeštokai ir septintokai, gi dabar ir mes, penktokai, gavom pašaudyti. Šauti teko po tris sykius. Kadangi šaudom pirmą kartą, tai daugelis nepataikė. Bet šiaip rezultatai gana geri. Kai kurie pataikėm neblogiau už septintokus.

Baugus - Tinavičius.

Futbolo pirmenybės nutrauktos. LFL nutarė tolimesnį Lietuvos futbolo pirmenybių pravedimą sustabdyti ir sušaukti birželio 12 d. LL pirmenybėse dalyvaujančių klubų atstovų suvažiavimą, kuriame turės būti išrištas pirmenybių tvarkraščio reikalas. Greičiausiai, kad LL klubų atstovų suvažiavimas grįš prie senosios pirmenybių pravedimo tvarkos.

Draugiškos futbolo rungtynės. Birželio 4 d. LFLS nugalėjo Makabi 6:0 (1:0). Birželio 5 d. Klaipėdoje žaidė kauniškė LGSF prieš Lietuvos meistrę KSS. Rungtynės laimėjo KSS 2:0. Birželio 4 ir 5 d. d. Š. Š. Kovas rungtynės Marijampolėje. Pirmas rungtynes su šauliais Kovas laimėjo 7:0 ir antras su 9 pėst. pulko komanda baigė 6:2 savo naudai.

Tenisas. Tarpvalstybinės teniso rungtynės Latvija — Lietuva bus Kaune birželio mėn. pabaigoj. Mūsų tenisininkai stropiai toms rungtynėms ruošiasi. Mūsų valstybinė komanda bus parinkta iš šių keturių tenisininkų: Smetonos, Remeikio, Kačergio ir Jakučio.

Rungtynės su švedais. Tarpvalstybinės futbolo rungtynės su švedais bus Kaune birželio mėn. 16 ir 17 d. d. Švediją atstovaus Pietų Švedijos rinktinė. Birželio 16 d. žais Lietuvos rinktinė — Švedija ir birželio 17 d. Kaunas — Samland. Be to, švedai sutiko priimti mūsų rinktinę Stokholme rugpiučio m. vidury.

Mokyklų sporto diena. Birželio 5 d. LFLS stadione buvo antroji Kauno aukštesniųjų mokyklų mokinių fiziško lavinimo diena, kurioje dalyvavo visos Kaune esančios aukšt. mokyklos. Šventės programą sudarė atskirų mokyklų berniukų ir mergaičių mankštos ir vėliau visų mokyklų bendroji mankšta.

Iš pasaulin. sporto kronikos. Birželio 1 d. Taline buvo tarpvalstybinės futbolo rungtynės Latvija — Estija, kurios baigė 3:0 (2:0) estų naudai, o birželio 5 d. Norvegijos—Estijos tarpvalst. rungtynės baigė irgi 3:0, bet norvegų naudai. Gegužės pabaigoj Briuksely buvo pirmos po didžiojo karo tarpvalst. futbolo rungtynės Belgija — Vokietija. Nors Belgijos rinktinė buvo sudaryta iš geriausių futbolo jėgų, bet rungtynes aukštokai pralaimėjo — 5:0. Žiūrovų tarpe, kurių buvo per 20.000 žm., buvo ir Belgijos krašto ap. m-ris Densas. Tarpvalst. rungtynės Lenkija — Jugoslavija baigė 3:0 pirmosios naudai. Per šias rungt. Lenkijos įmuštų tarpvalst. rungtynių metu golų skaičius peršoko per šimtą. Žaidėjams, kurie baigė pirmąjį šimtą ir, kurie pradėjo antrąjį šimtą, buvo apdovanoti specialiai skirtais ordiniais. — Neseniai Helsinky (Suomijoje) buvo labai įdomios ir savotškos futbolo rungtynės. Rungtynės krašto apsaugos ministerijos rinktinė prieš tokią pat užsienių reikalų m-jos. K. a. m. k-da buvo sudaryta beveik iš vieno pulkininkų, o u. r. m. iš įvairių departamentų bei skyrių direktorių. Rungtynės laimėjo u. r. m-jos rinktinė. Teisėju buvo teisingumo ministeris, o k. a. m-ris ir u. r. m-ris ėjo linijų teisėju pareigas. Londone surengtose bokso rungtynėse kanadietis mulatas Larry Gains papunkčiui nugalėjo italų milžiną Karnerą. Rungtynių žiūrėjo rekordinis dėl Europos žiūrovų skaičius — 75.000 žmonių. Abu boksininkai turėjo skirtingos spalvos pirštines. Karnera kovėsi su baltomis, o Gains su juodomis. Tarp miestinės futbolo rungt. Berlynas — Praha baigė 5:3 Berlyno naudai, nors čekai pirmą puslaikį baigė 2:0 savo naudai. — Įdomiausias šių metų tarpvalstybinės futbolo rungtynės bus lapkričio 14 d. Londone tarp Anglijos ir Austrijos rinktinių. Apie šias rungtynes kalbama jau dabar.

Treniruojasi. 2 pėst. ir 3 artilerijos pulkuose sudarytos futbolo komandos. Aikštėje prie pionierių bataliono jau buvo jų vieno ir su technikos rinktinė kelėtas treniruocių. Pasirodo, kad sudarytos komandos galės būti taip pat gana tvirtos. Technikos rinktinė džiaugiasi susilauksianti daugiau partnerių, nes dabar, kol kas, maža teturėjo su kuo žaisti.

A—tas B.

KSS — Klaip. apyg. — M. T. V. — apyg. 1:2. Birželio mėn. 4 d. buvo pirmenybių rungtynės tarp KSS Klaipėdos apygardos komandos ir M. T. V. Paskutinioji komanda gana stipri ir neblogai žaidžia. 1931 m. M. T. V. buvo nugalėjusi visas Klaipėdos apygardos futbolo komandas ir tuo būdu laimėjusi Klaipėdos krašto meistrė vardą. Pirmas puslaikis baigėsi 1:1. KSS turėjo daug progų šį rezultatą savo naudai pagerinti, bet jų neišnaudojo. Antras puslaikis vėl prasidėjo KSS spaudimu, kurio tačiau neišnaudojama. Gi M. T. V. pasiekia puslaikio gale antrą lemiamą golą ir laimi rungtynes.

J. K—ris.

Feljetonėlis.

Keturkojai kolegos.

(Žiūr. šio nr. „Kariuom. gyvenime“ korespondenciją iš ryšių bat.)

XX amžius, šie modernizmo laikai, tikras nesusipratimas. Visais praeitais amžiais žmogus buvo visos žemės planetos ir visų jos sutvėrimų kaip ir aukščiausias galvaldovas, o dabar gi šiais laikais kažin koks keturkojis žmogui gali padaryti didžiausią gėdą.

Tokių keturkojų jau išiskverbia ir į plienines mūsų eiles, ir mūsų vardas, aišku, gali smarkiai nukentėti. Paimkime, prieš kiek laiko tie keturkojai be jokio rūpesčio ir negalvodami apie jokią pažangą, uodegas užriete, vaikėsi krūmuose kiškius, kaimų ir miestelių gatvėse virkdė klajokles kates ir, bendrai, savo pilkoje praecityje turėjo reikalų su abejotinos asmenybės sutvėrimais, o dabar gi visai kas kita! Dabar tiesiog nebeatogu vadinti juos tiesioginiais jų giminei priklausančiais vardais — kažin kokiais šunimis, bet būtinai reikalinga sušvelninti iki „keturkojų akademikų“ arba dar geriau iki „keturkojų kolegų“.

Jie, kaip ir ištikimieji piliečiai, ramiausia sąžine ateina atlikti garbingas prievoles. Tiesa, jie patys kol kas neateina, bet svarbu tai, kad jie čia greit susigyvena ir gana gerai jaučiasi. Nors, tiesa, jiems čia suteikiama ir kai kurios privilegijos. Jiems pastatoma pa-

gal paskutiniuosius higienos reikalavimus atskiri rūmai — akademija, jei taip galima pavadinti, ir suteikiama kiekvienam ir jų atskiras butas ir palydovas. Nustatoma tinkama dieta — viliojantis davinys. Instruktoriais jiems kviečiami irgi ne taip sau, kurie mūsų krašte šiek tiek raidžių pauostę, bet kurie užsiėnyje aukštus kursus baigę.

Aišku, nieko jau tokio nuostabaus, jei jie tokiose sąlygose mus pralenkia — naujokų mokymą, sako, net per tris mėnesius baigia. Čia jau jie ir gali padaryti mums didžiausią gėdą. Pavyzdžiui, mes ir jie vieną dieną iš plačiųjų tėviškės laukų atvyksta karinės prievolės atlikti. Jie per tris mėnesius naujokų kursą praėina, o per kitus tris mėnesius gali ir kokį laipsnį gauti, būrininkų pareigas gali pradėti eiti. O jau į tokių keturkojų būrininkų rankas pakliuvs nesidžiaugtumėm. Begime ir nakties žygiuose mums nesusilyginti. Jokios treniruotės nieko nepadėtų, vis tiek mus uždusintų.

Bet už tai mes jų kaltinti mažiausio pagrindo neturime. Kas kaltas, jei modernizmo amžius jų primityvišką giminę evoliucijos dėsniais smarkiai progreso keliu pastūmė. Ir kiti iš jų, sako, net ypatingų proto gabumų paroda.

Statutus ir rikiuotę pašėlusiai greit supranta. Tiesiog rašyti ir skaityti busią galima greit išmokyti. Dainavime taip pat jie neatsilikę. Jų balsų mėginimas tiesiog per kilometrą aplinkui skamba, net piliečiai jų dainų melodija baisiai susižavėję. O paeiliui jie tiesiog pavydėtinai išsiskaičiuoja: au, au, au, au, au, au.

Todėl tų keturkojų atstovą, kur nors gatvėje ar rajone sutikus, tiesiog pagunda ima atiduoti jam pagarbą. Ką galima žinoti, už kiek laiko jis būrininko pareigas gaves gali smarkiai pamankštinti ir valandų nepagailėti. Vis jau geriau su tokiais subjektais iš anksto tinkamus santykius užmegsti ir savo palankumą parodyti.

O karo metu jie taip pat turi nemaža šansų pasižymėti. Jie ir tada savo ypatybes gali tinkamai išplesti ir parodyti ką gali. Ir, bendrai, kautynėse laimėjimų vėliava jie gali toli nunešti. Kuris nors iš jų pačiam marsalui Pilsudskiu gali ūsą aštriausiai dantimis išrauti ar kelnės suardyti. O jau be ūso arba su suardytomis kelnėmis marsalas ne marsalas, bet tikra armijos gėda.

Todėl tokiais sumetimais vadovaujantis mes kitaip jų ir nebevadinsime kaip „keturkojai kolegos“. Tikėkimės, kad jie mus supras ir reikale eisime vienas už visus, visi už vieną, kaip ir pridera geriems kolegoms.

A-tas.

Moterys ugnigesiai. Amerikoje, Kalifornijos miestelio savivaldybė nutarė organizuoti moterų ugnigesių komandą, nes visi miestelio vyrai, daugiausia ūkininkai, išsiosomis dienomis užimti laukų darbais. Moterys labai gyvai šiam sumanymui pritare. Po užsiėmimų ir bandomųjų gaisrų paširodė, kad moterys — puikius ugnigesiai. Kai kurių keblimų buvo su uniforma, bet ir tas reikalas buvo visus patenkinamai išris-tas. Moterų ugnigesių uniformos spalva — balta, su mėlynais dryžais ant krūtinės ir rankovių.

Napoleono pasakojimai. Napoleonas mego pasakoti apie Af-Zyro Deju, kuris, išgirdęs, kad prancūzai ruošiasi atvykti sunaikinti miestą, štai ką pranešė. Jeigu Prancūzų imperatoriūs duos jam puse milijonų, kiek šis turės išleisti keldamas su savo kariuomene į Afyra, tai jis pats sudegins miestą. V.

Turtiniausias žmogus pasauly. Vienas iš Indijos maharadžų Nizim yra turtiniausias žmogus pasaulyje. Pats maharadžia tiksliai nežino savo turtų skaičiaus. Vienoje iš maharadžos pilių didžioje požemiuose yra sudėta apie 50 milijonų svarų sterlingų aukso, o įvairių brangenybių ten prikrauta tiek daug, kad jau treji metai, kai keletas specialistų iš Amerikos atvykusių ekspertų skirsto ir vertina jas.

Nizim'o palėmės irgi gerokos. Vien procentu kasmet gauna per 1 milijoną svarų sterlingų. Didžiojo karo metu Nizim'as paaukojo Anglijos karo išlaidoms keliasdešimt milijonų svarų sterlingų. Nizim'o hareme yra 600 „žmonių“, garažuose apie 100 geriausių automobilių.

Nežiūrint į savo didžiulius turtus, Nizim'as turi visiškai kuklius reikalavimus ir jo gyvenimo būdas irgi paprastas. Vadinėta daugiausia vartotu automobiliu, o gyvena medžiagoje iš savo daugelto pilių ir rūmų.

Lakūnų gyvenimas didelėj aukštumoj.

Pasikėlus su lėktuvu į didelį aukštumą, sutinkama daugybė įvairiausių kliūčių, kurių žemiai skraidant nėra. Jeigu ir pasitaiko, tai praėina veik nepastebėtos. Pakilus 12 klm aukštumon, nors ir karščiausia vasaros diena, termometras rodo apie 50 — 55 laipsnius šalčio, o oras tenai keturius kartus retesnis, negu žemės paviršiuje. Oro retėjimas ir yra didžiausioji kliūtis kylant į viršų. Motoras ēda ne vien benzina, bet traukia oro ir benzino garų mišinį, santykiu 1:21, t. y. 1 dalis benzino ir 21 dalis oro ir benzino garų mišinio. Kaip minėjau, aukščiau oras retesnis ir todėl mažiau jo patenka į motorą. Gi mažiau oro gaudamas motoras, negu turi gauti, pradeda silpniau veikti, arba, kaip sako lakūnai, motoro galingumas mažėja. Dabar yra išrasta daugybė oro siurblių bei turbinų, kurių pareiga yra įtraukti papildomą orą ir automatiškai paduoti į motoro karbiūriatorių. Tačiau nepavyksta išgalvoti tokių oro turbinų, kurios įvairiose aukštumose pakankamai duotų oro motoro veikimui. Retame ore besisukdamas propeleris daug mažiau užkabina oro ir todėl lėčiau kyla į aukštumą, tačiau statmeniškai skrendant tai turi netiek daug reikšmės, kadangi retas oras daug mažiau trukdo lėktuvui judėti. Oro retumas trukdo ir pačiam lakūnui. Yra patirta, kad ilgesnį laiką skrisdamas 5 — 6 klm aukštumoje lakūnas pritrūksta oro ir turi naudotis kvėpavimo prietaisu. Jeigu lakūnas neturėtų kvėpavimo prietaiso ir skristų 5 — 6 arba daugiau klm aukštumoje, tai tuojau pajustų nuovargį, snaudulį ir pagaliau visai užmigtų. Tada, žinoma, kritiškas momentas: niekieno nevaldomas lėktuvas krinta žemėn ir lakūnas užmiega amžinu miegu. Nelabai malonu lakūnams skraidyti ir 50 laipsnių šalčio temperatūroje. Todėl ir nenuostabu, kad lakūnai skraidymo metu apsivelka labai šiltais kailiniais. Didelėj aukštumoj lakūnai turi labai daug vargo su akimis: akiniai apšala.

1929 m. vokiečių lakūnas Neuenhofen kilo į aukštumą, norėdamas laimėti naują aukštumo rekordą. Jis apsirengė elektra šildomais kailiniais, prisitaisė kvėpavimo prietaisą, ant varo prisitaisė sagutę su spyruokliu, kurią turėjo visą skridimo laiką laikyti paspaudęs. Sagutę atleidus, motoro uždegimas visiškai išsijungdavo. Lėktuvas buvo taip gerai sureguliuotas, kad motorui ir neveikiant jis pats galėdavo leistis žemyn — planiruoti. Per vieną lėktuvo mėginimą Neuenhofen'ui sprogo kvėpuojamasis prietaisas ir jis buvo priverstas kvėpuoti retu oru ir užmigo. Užmiges, žinoma, paleido sagutę ir lėktuvas pradėjo leistis žemyn. Lakūnas pabudo tik 4 klm aukštumoje.

Lakūnas Neuenhofen tuo pačiu lėktuvu kilo antrą kartą. Iš čia pridedamų skaitmenų matyti kaip kilo lėktuvas: į 4000 metrų aukštumą nuskrido per 8 min; į 5000 metrų aukštumą nuskrido per 9,5; į 7000 metrų aukštumą nuskrido per 15; į 9000 metrų aukštumą nuskrido per 22; į 11.100 metrų aukštumą nuskrido per 32; į 12.000 metrų aukštumą nuskrido per 46; į 12.739 metrų aukštumą nuskrido per 72 min.

Latviai domisi mūsų švietimo darbu kariuomenėje.

„Latvijas Kareivis“ Nr. 122 yra išsispausdinęs visą pulk. lt. Kužiņo rašinį „Kariuomenės ir visuomenės bendradarbiavimas“, kuris buvo spausdintas „Lietuvos Aide“ (Nr. 74). Ten kalbama apie paskaitas žemės ūkio srity.

Estų kariuomenės žurnalo „Södur“ redaktorius Rygoje ir Varšuvoje. Užpraėjusią savaitę Rygoje keletą dienų viešėjo estų kariuomenės žurnalo „Södur“ redaktorius majoras A. Laats. Tai buvo atsidėkojimas „Latvijas Kareivio“ redaktoriui pulk. lt. Plensneriui, kuris anksčiau oficialiai lankėsi pas estus Taline. Mjr. Laats tik neseniai paskirtas „Söduro“ redaktoriu. Pirmiau jis buvo 7 pėst. pulko štabo viršininkas. Todėl ši mjr. Laats, kaip redaktorius, kelionė į Rygą buvo pirmoji. Kaip žinome, latviai ir estai yra sudarę karą sąjungą. Ta sąjungą jie stengiasi stiprinti kiekviena proga. Ir mjr. Laats Rygoj pareiškė, jog tolimesnis latvių ir estų karių susipažinimas labiau ugdytų jų ginklų brolybę ir kad šis apsilankymas pas latvius palengvins jo darbą ta linkme.

Paskutinėmis dienomis Lenkijoje lankėsi naujas Estų kariuomenės organo „Södur“ redaktorius majoras Artur Laats. Jo lankymosi Varšuvoj tikslas esąs užmegzti glaudesnius santykius su lenkų kolegomis ir aptarti bendradarbiavimo sąlygas tarp „Södur“ ir lenkų „Polska Zbrojna“.

Mjr. Laats atvyko į Varšuvą gegužės 26 d. Stotį jį pasitiko vyriausiojo štabo II skyriaus karininkas ir „Polska Zbrojna“ vyr. redaktorius W. L. Ewert su redakcijos bendradarbiais. Kitą dieną mjr. Laats, Estų karo atstovo Lenkijai g. št. pulk. leit. Raud'o lydymas, apsilankė „Polska Zbrojna“ redakcijoje. Čia jam buvo suruošta arbatėlė, kur, be estų svečių ir redakcijos bendradarbių, dalyvavo vyriausiojo štabo II skyriaus viršininkas, gen. št. pulk. Furgalski, valstybės fiziško lavinimo ir kariško rengimo įstaigos direktorius g. št. pulk. Kiliński, šaulių sąjungos viršininkas (komendant glówny) g. št. pulk. ltn. Rusin, karo reikalų ministerio kabineto šefo pavaduotojas gen. št. mjr. Wróblewski, vyriausiojo štabo ir karo r. min. kabineto karininkai ir lenkų karo spaudos atstovai. Gegužės 28 d. „Södur“ redaktoriaus viešėjimo proga estų karo atstovas savo būste irgi parengė vaišes, kur atsilankė tie patys svečiai — estai ir lenkai. Priėmimo metu karo reikalų ministerio kabineto šefas mjr. Sokolowski įteikė mjr. Laats'ui „Polonija restituta“ kryžių už pasidarbavimą lenkų - estų susiartinime.

Priešaviacinės apsaugos pratimai Rytų Prūsijoje. 1926 m. Paryžiaus konvencija suteikė vokiečiams kai kurių teisių organizuoti savo gyventojų apsaugą nuo aviacijos puolimų. Tos civilės aviacijos vadovybė yra vidaus reikalų ministerijos rankose, o praktiškas jos organizavimas pavestas policijai. Šio mėnesio pabaigoj rengiami priešaviacinės apsaugos pratimai Rytų Prūsijoje. Birželio 23 d. bus didžiuliai aviacijos pratimai Olštine, 25 d. — Karaliaučiuje ir Elbinge. Su aviacijos pratimais bus sujungti ir dujų pratimai.

Vadovaujami sluoksniai, remdamiesi tų pratimų praktika, rengiasi organizuoti Rytų Prūsijoje tobulai veikiantį sekimo punktų tinklą, kuris perspės civilius gyventojus apie besiantiantį oro atakos pavojų.

Bolševikai statosi oro laivus. Leningrade pabaigtas statyti trečias iš eilės sovietų oro laivas „U. K. 3“. Laivas yra pastatytas vien iš geležies ir kaučuko. Bendras laivo paviršiaus plotas yra 1.500 ketv. metrų. Dabar jau pradėtas statyti ketvirtas oro laivas bendro paviršiaus ploto 7.000 ketv. metrų.

Čekoslovakijoje įsteigta priešaviacinio apsigynimo sąjunga. Čekoslovakijoje įsteigta priešaviacinio apsigynimo organizacija „Obrana“. Sąjungai sveikatos ministerija skyrė 70.000 čekų kronų (21.000 litų), o vidaus reikalų ministerija — 5.000 kronų. Iš viso „Obrana“ gaus 160.000 kronų valstybės pašalpos.

Lenkijos IX „aviacijos chemijos savaitė“. Pereitų metų pavyzdžiu ir šiemet L. O. P. P. (priešaviacinio ir priešcheminio apsigynimo sąjunga) nuo birželio 5 iki 12 d. organizuoja v. soj Lenkijoje vad. „aviacijos - chemijos savaitė“. Savaitės tikslas — L. O. P. P. uždavinių propaganda plačiose gyventojų masėse. Tokia propagandos savaitė šiemet jau ruošiama devintoji.

Nuskendusio naujo anglų nardomojo laivo „M2“ iškėlimo darbai dar tebedirbami be rezultatų dėl jūros audringumo ir gilumos, kurioj laivas randasi. Narai rado atidarytas lėktuvo angaro duris ir lėktuve vieno jūrininko lavoną.

Italijos laivyno manevrai. Rugpiučio mėn. Viduržemių jūrose tarp Sicilijos ir Afrikos krantų bus Italijos karo laivyno manevrai, dalyvaujant 130 naujausių karo laivų, keliom dešimtīm nardomųjų laivų ir 23 hidroplanų eskadrilėm. Taip pat šią vasarą yra numatyti italų kariuomenės manevrai, kuriuose dalyvaus per 50.000 kariuomenės.

Nelaimingi atsitikimai ore. Amerikos J. V. „Army and Navy Register“ praneša nelaimingų atsitikimų ore statistiką per paskutinį dešimtmetį (1921—1931) A. J. V. jūrų oro laivyne 10.000 valandų skraidymui 1921 m. tenka 9,8 nelaimingi atsitikimai, 1922 — 3,8; 1923 — 3,2; 1924 — 6,9; 1925 — 3,7; 1926 — 2,3; 1927 — 2,5; 1928 — 1,5; 1929 — 1,0; 1930 — 0,9.

Didžiausių anglų karo laivų statymo laikas, pačių laivų ir jų išlaikymo kaina. Lordas Stanley, admiraliteto sekretorius parlamente, pažymi, kad „Nelson“ ir „Rodney“, didžiausi anglų kovos laivai buvo pradėti statyti 1922 m. gruodžio 28 d. Pirmasis buvo baigtas 1927 m. lapkričio mėn. 17 d. ir kainavo 7.504.055 svarų. Antrasis baigtas gruodžio 17 d. tų pat metų, kainavo 7.617.799 svarų. „Nelson'o“ (admirolo laivas) — išlaikymas metams kainuoja 362.250 svarų.

Nauji anglų nardomieji laivai. Šiais metais įėjo į laivyno sudėtį 1929 m. laivyno programoje numatyti nardomieji laivai „Thames“ tipo. Ginkluoti vienu 120 mm pabūklų ir 8 torpedų aparatais (6 priešaky ir du užpakaly). Jie išspaudžia paviršiuje 1760 tonų, panėrę per 2000 tonų. Skirti plaukiojimui vandenyne.

Didžiausi anglų nardomieji laivai, nuleisti 1926 m., išspaudžia 2780 tonų paviršiuje ir 3600 tonų panėrę. Yra ginkluoti keturiais 150 mm pabūklais, dviem kulkosvaidžiais ir 6 torpedų (533 mm diametre ir 7,5 mtr ilgumo) aparatais. Dieselio 6000 a. j. motorai varo šį nardomąjį laivą. 19,5 mylių greičiu per valandą (35 klm) paviršiuje ir elektros motorai 9 mylių (16 klm) greičiu vandeny.

Kiekvienas šių laivų kainavo 941.794 svarų sterl.

Priešlėktuvinis prožektorius.

Įvairios nusiginklavimo konferencijos vis dėlto nesukliudo galingosioms valstybėms ginkluotis, — nesukliudo naujų, kariškai vertingų, išradimų darbe.

Pavyzdžiui, Anglijoje majoras Sevedž'as pasidirdino visiškai naujos konstrukcijos prožektoriu — 3 milijardų žvakių šviesos galingumo. Pats prožektorius yra įdėtas dideliame metaliniame cilindry, kuris yra įrengtas ant šiam reikalui skirto krovinių auto.

Prožektoriaus reflektorius atmuša Volfo lanko spindulius (lygiagrečiai cilindro ašies) į tam tikrą paviršiu, kuris savo keliu susideda iš daugelio tam tikrų veidrodžių, kurie gali keisti spindulių kryptį 90° kampu. Po to jie išeina per cilindro šone esančią angą.

Optiškosios plokštumos ir jų mechanizmai yra pačios įdomiausios kalbamo prožektoriaus dalys. Jų pagalba prožekt. spinduliai išsiskirsto tolimoj taip, jog sudaro įvairiaįzdį šviesos tinklą.

Šito prožektoriaus leidžiamasis milžiniškos šviesos pėdas susidaro iš visos eilės lygiagrečių spindulių. Be to, paleistų spindulių apimtis (skersmuo) gali būti mechanišku būdu keičiama, bet šie veiksmai neardo atskirų spindulių lygiagretumo ir tik todėl leidžiamą spindulio skaidrumas pasilieka vienas ir nuolatini (pastovus).

Plieninis cilindris su jame esančiu prožektoriumi gali sukintėti kokia tik nori kryptimi. Šiam reikalui tarnauja elektros varikliai. Todėl šito prožekt. spindulius be jokių sunkumų galima nutaikyti norima kryptimi į taikomąjį tašką.

Kai tik lėktuvas patenka į šviesos tinklo vidurį (spindulio atšvaistui galima suteikti 9 rūšių vaizdus), jam prisieina skristi sekėjo matomam plote. Skrisdamas lėktuvas kerta prožekt. atskirų spindulių dryžas. Konstruktorius yra išdirbtas ne per daug sudėtingas būdas nustatyti skrendančio lėktuvo aukštumą, greitumą ir kryptį: kaip tik lėktuvas spės perskristi 3 spindulius, tai stebėtojų visi reikiami duomens yra aiškūs. Stebėtojo duomens pranešami zenitinės artilerijos vadui, o šiam jau nesudarys jokių sunkumų nutaikyti savo zenitinės artilerijos pabūklus į pastebėtą lėktuvą.

V. M-čius.

Nauji leidiniai.

Majoras Ružancovas. **Centrinė kariuomenės biblioteka 1931 metais.** 50 egz. išspausdinta iš „Mūsų Žinyno“ Nr. 87. Lietuvos Bibliotekininkų Draugijos leidinys Nr. 4. Kaunas. 1932. 8 pusl. 27 × 18 cm.

Per 1931 metus biblioteka įsigijo 1.360 tonų naujų knygų ir žurnalų ir 1932 m. sausio 1 d. turėjo jau 12.650 tom. (dabar jau turi 13.300 tomų). Skaitytojų per metus buvo 571 (jų 480 karininkai), daugiau kaip 1930 metais (431). Iš skaitytųjų 451 gyveno Kauno igulos ribose, 111 — provincijos igulose ir 12 — užsieny (K. A. M. stipendininkai). Skaitytojai per metus pasinaudojo 8.017 tom., kuriuos buvo paėmę į namus skaityti. Be to, ir vietoje naudotasi skaitykla. Iš atskirų mokslo šakų daugiausia skaitomi kariški žurnalai, karo istorija, karyba, aviacija, ginklai, inžinerija, pestininkai, mokymo ir auklėjimo reikalai ir artilerija. Per metus gauta iš K. A. M. samatos ir išleista knygoms, laikraščiams ir apdaroms 11.747 lit. 35 ct. Tad, kaip matome darbą eina gyvai. Karininkai kasmet vis daugiau ir daugiau įsitraukia į skaitymą.

Ugniagesių žodis. Kartinis Lietuvos ugniagesių leidinys. Kaunas, 1932. 16 pusl. 24 × 16 cm.

Priešgaisr. apsaugos propagandos savaitės proga L. Ugn. Org-ų S-ga išleido 40.000 egz. šio leidinio. Jame įdėtas ugniagesių atsisaukimas į Lietuvos kaimiečius ir miestiečius, trumpa Lietuvos ugniagesybos istorijos apžvalga, žinios apie D. ir M. Lietuvos ugniag. komandas, patarimai ūkininkams kaip apsaugoti nuo gaisrų. Kalba ne visur lygi, matyt, paškubomis leista. Leidinys plačiai paskleistas tarp šaulių, ugniagesių, kaimuose, bažnytkaimiuose, miesteliuose ir miestuose. Kitais metais ugniagesių sąjunga turėtų išleisti mažesnę leidinį (4—8 pusl.), bet jau 200.000 egz. Tuomet leidinys atsidurs tikrai kiekvienoj troboj.

Lietuvos Ugniagesiai. Kaunas (1932). Išleido V. Gutsche. 4 pusl. 26,5 × 20 cm.

Gaisrinės savaitės proga ugniagesių trankių tiekėjas V. Gutsche (ats. karo vald.) atspausdino pilną Lietuvos ugniagesių komandų sąrašą, sudarytą pagal V. R. M. kovai su gaisrais referento surinktas žinias. Sąrašai nusiųsti visoms komandoms. Ši rudeni paleidžiami neribotų atostogų kariai ugniagesiai visi gaus šį sąrašą. Jis padės jiems lengvai surasti artimesnę komandą, į kurią galima įsirašyti, arba kur galima pasitarti naujosios komandos steigimo reikalais.

Galvosūkių 22 nr. sprendimas.

Eskadronas.

1, 2, 3, 4, 5, 6 ir 9	raidė	—	eskadra.
3, 4, 6, 5, 9	ir 10	„	— kardas.
4, 8, 9	ir 10	„	— anas.
5, 7, 8, 9	ir 10	„	— Donas
7, 8 ir 4		„	— Ona.
3, 4, 6, 9	ir 2	„	— karas.
3, 9, 2, 4		„	— kasa.
2, 7, 5, 4	ir 10	„	— sodas.
4, 6, 9	ir 10	„	— aras.

Gera išsprendė šie asmens: 1) L. Briedis (VŠ); 2) J. Jurčys (VŠ); 3) v. p. Br. Sasnauskas (4 p. p.); v. p. Alf. Pliušskys (1 p. div. št.); 5) Budreika (KKDD); 6) v. p. K. Kazlauskas (4 p. p.); 7) A. Girdauskas (K.); 8) B. Augustinavičius (V.); 9) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.); 10) gr. K. Kalenda (4 p. p.); 11) V. Miliūnas (V.); 12) v. p. Leipus (4 p. p.); 13) Tūlas Matas (8 p. p.); 14) v. p. A. Kelmelis (2 art. p. — įskaitytas ir 21 nr. sprendimas); 15) virš. Kairys (2 art. p.); 16) J. Ditkus (K.); 17) ats. j. p. Iz. Jankauskas (Dtn.); 18) S. Petrauskas (AR); 19) eil. A. Rajackas (ŠARTK).

Galvosūkis 24 nr.

(Vert. 1 tšk.).

I

Šarada

Esu aš ponas
Nevisai menkas,
Mane ne kartą
Pagerbt tau tenka.

O jei man skiemeni
Pirmą nubrauksi,
Tai jau gyvatę
Tu prisišauksi.

O jei dar antra
Dabar numesi,
Tai tokio svorio
Tu nepaneši.

J. V.

II

1) Vadas, 2) pilis, 3) karas, 4) taksi, 5) aulas, 6) bala, 7) gervė, 8) siena, 9) mulas, 10) sakė, 11) maras.

Šiuose žodžiuose, nieko nekeičiant, įstatyti ar pristatyti po vieną raidę, kad gautumėm kitos prasmės žodžius.

Iš naujų raidžių turi išeiti žmogaus pavadinimas, be kurio nėra nė vienas laikraštis.

Be to, iš naujų raidžių sudaryti šios prasmės žodžius:

1) Gyvybės šaltinis, 2) Banke gaunamas, 3) Universitete išžymus žmogus, 4) Iškalbingumo mokslas, 5) Įkyrus vabzdys, 6) Koks turi būti karys, 7) Ir Lietuvos kaime plačiai vartojamas išradimas.

P. J-tas.

Mokytojams,

norintiems baigti 4 seminarijos kursus, **studentų mokytojų grupė** nuo š. m. liepos 10 d. Kaune organizuoja kolektyvias pamokas, kurios truks 1½ mėnesio. Dėstomi pagrindiniai dalykai. Mokestis — 100 litų. Bus III ir IV mok. sem. kursai. Per 1½ mėn. galima išeiti vieną kursą. Laišku ir reikalais kreiptis: **P. Barkauskas, Stud. Sus. D-jos valgykla, Kaune, Gedimino g. 36,** kasdien nuo 13 iki 16 val.

Jau XIV metal gyvuoja
„KARYS“

Kas tik vieną „Kario“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad nebesiskyrė su „Kariu“, nes „Karys“ yra **įdomus, pigus ir gausiai iliustruotas** savaitinis karių laikraštis. Kaina: 12 mėn. — 8 lit., 6 mėn. — 4 lit., 3 mėn. — 2 lit., 1 mėn. — 1 lit.

Adt.: **Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“.**